

A HADITENGERÉSZETI ÉS A KAPCSOLÓDÓ ESEMÉNYEK KRONOLÓGIÁJA

1916.

1916. JANUÁR

Nagyméretű orosz offenzíva.

Megrendelnek hat darab 850 tonnás nyílttengeri tengeralattjárót (U48 – U53) 1918. novemberi szolgálatba állítással.

Az 55T aknatelepítési bevetéseket hajt végre az olasz partok előtt az év folyamán. A 3-as és az 51T torpedónaszád Polában állomásozik és aknakereséseket, illetve konvojkíséréseket hajt végre.

Az 51T aknakeresési és konvojkísérési feladatokat lát el a hónap folyamán Sebenico és Curzola között.

A 20-as, 22-es, 25-ös, 31-es torpedónaszádot átalakítják aknakeresőnek.

A 61T torpedónaszád tengeralattjáró elhárító, aknakereső és kísérő szolgálatot lát el.

A 62T torpedónaszád javításon Polában.

Az U4, U5, U6, U11, U14, U15, U16, U17 a Cattarói-öbölben, Gjenovicban állomásozik.

Három olasz motoros naszád veszi üldözőbe az U1-et.

01. A TÁTRA javításon Polában április 24-ig.

A BALATON javításon Polában február 11-ig.

A WILDFANG, USKOKE, 55T, 59T, 60T, 75T, 76T, 83F, 87F, 88F aknákat telepít északkeletre az olasz partoktól.

Az U17 sikertelen támadást hajt végre egy ellenséges romboló ellen, majd ágyútűzzel elsüllyeszt egy vitorlást.

Máltától 204 mérföldre dél-délkeletre a német U38 megtorpedózza a *Glengyle* (9395 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót, veszteség 10 fő.

02. Az ORJEN tengeri futópróbán.

03. Az ORJEN Cattaróba indul.

Cattaróból kifut bevetésre az U14.

Az U4 elsüllyeszt egy albán vitorlást, egy másikat bevontat a Cattarói-öbölbe.

04. ***Új osztrák-magyar offenzíva Montenegró ellen.***

A CSEPEL Polában dokkol január 16-ig.

Az USKOKE, az 57T, 58T, 76T 79T, 83F, 87F és a 88F aknatelepítést hajt végre a Trieszti-öbölben.

Az 59T, 60T és a 75T aknákat telepít az olasz partoktól északkeletre.

A *Tirol* gőzöst újra kibérlik, mint kórházhajót.

A német U38 Máltától 200 mérföldre keletre ágyúzza a *Coquet* (4396 t) brit kereskedelmi hajót. Veszteség 17 fő, 10 főt pedig az arabok foglyul ejtenek.

04-05. A WILDFANG és az USKOKE aknákat telepít északkeletre az olasz partoktól.

05. A 71T Polába érkezik.

A 85F személyzet nélküli repülőgépet talál a Menders Fok előtt, de nem tudja felvenni a fedélzetére, így felgyújtja.

A *Cement* gőzöst újra kibérlik raktárhajónak a Cattarói-öbölbe, míg a *Venezia* a castelnuovói Haditengerészeti Bázison való szolgálatra veszik bérbe.

1916. JANUÁR

06. Troubridge és állománya (a szerbiai brit Haditengerészeti Misszió) egy olasz rombolón elhagyja San Giovanni di Meduát.
A *Brindisi* (863 t) olasz csapatszállító San Giovanni di Medua előtt aknára fut, amikor Brindisiből néhány száz tonna élelmiszerrel és a Kanadából érkező 425 fő montenegrói tartalékkal a kikötő elé érkezik. Veszteség 266 fő.
Erős tüzérségi tűz a Cattarói-öböl ellen.
08. ***Az olaszok megerősítik Durazzót.***
A HUSZÁR-t Trasténél tűz alá veszik a montenegrói állásokból.
Az U14 visszatér Cattaróba a bevetésről.
A *Città di Palermo* (1052 t) olasz felfegyverzett kereskedelmi segédcirkáló ráfut a német UC14 által telepített aknák egyikére. Kb. 100 fő veszteség, de a drifterek kb. 100 főt kimentenek. A mentési kísérlet során a *Freuchny* és a *Morning Star* drifter aknára fut.
- 08-09. A BUDAPEST, az ASPERN, a KAISER KARL VI, a KAISER FRANZ JOSEPH I és a PANTHER a 19. Hadtest támogatása érdekében a Kukljina-öbölből ágyúzzák a Lovcsen hegyet. (A szükséges lövegcső emelkedési szöghöz a BUDAPEST néhány rekeszét vízzel kellett elárasztani.) Az akciót két romboló, a HUSZÁR és a WARASDINER biztosítja.
A 73F a Lovcsen hegyre tüzelő ASPERN-t támogatja.
Az osztrák-magyar csapatok elfoglalják a Lovcsen hegyet, ezzel elhallgattatják a montenegrói (ex-francia) lövegeket és így lehetővé válik. Hogy a cirkálók a legbelső Cattarói-öbölben állomásozzanak.
09. Az U15 kifut Cattaróból, de még aznap visszatér.
A *Pronzitelyni* orosz romboló a Fekete-tengeren elsüllyeszti a *Carmen* gőzöst.
A *Tender Nr. 20*-at újból bérbe veszik sebenicoi használatra.
10. A WARASDINER a Traste közelében montenegrói állásokat ágyúzza.
11. A SAIDA, CSIKÓS, SCHARFSCHÜTZE, 75T, 76T és a 88F a Rimini elleni légitámadást biztosítja.
A 98M dokkba áll hajócsavar csere céljából.
Az U15 kifut Cattaróból és az albán partok előtt őrzéskorok.
Négy páncélos cirkáló Bizertából francia csapatokat tesz partra Korfun. A görögök tiltakozását figyelmen kívül hagyják.
Az osztrák-magyar csapatok elfoglalják a Lovcsen hegyi állásokat.
12. ***Ausztria-Magyarország tűzszünetet köt Montenegróval.***
Szövetséges csapatok szállják meg Korfut.
Polában az 53T befejezi a karbantartást.
13. A *Foucault* (397 t) francia tengeralattjáró egy torpedóval megrongál egy Cattaro felé tartó osztrák-magyar cirkálót. (???)
Az osztrák-magyar csapatok elfoglalják Cetinjét, Montenegró fővárosát.
14. A PANDÚR dokkba áll március 25-ig kazáncserére.
A 11-es torpedónaszád eredménytelenül kutat egy eltűnt repülőgép után.
15. A Dampfer VII-et átalakítják lakóhajóvá a Cattaróban állomásozó német tengeralattjárók személyzete számára.
16. A CSEPEL újból szolgálatba áll.
Az U16 Polából Cattaróba indul.
Az U4 kifut Cattaróból az Otrantói-szoros felé.

1916. JANUÁR

17. **MONTENEGRÓ LETESZI A FEGYVERT.**
A SAIDA Polába érkezik.
A CSIKÓS, SCHARFSCHÜTZE, 76T, 78T és a 79T az Ancona elleni légitámadást biztosítja.
A VELEBIT és a STREITER eltűnt repülőgép után kutat.
Egy ellenséges tengeralattjáró sikertelen torpedótámadást hajt végre a DINARA ellen.
A 65F Traste előtt kimentti az L66 hidroplánt.
A 77T Cattaróba vontatja a kényszerleszállást végzett L83 hidroplánt.
A *Sebino* vontatót újra kibérlik, hogy Castelnouvóban alkalmazzák.
Egy U-boot (talán a német U33) Máltától 170 mérföldre keletre sikertelen támadást hajt végre a brit *Margit* (igazi neve *Thornhill*) Q-hajó, továbbá a *Baron Napier* (4943 t) felfegyverzett kereskedelmi gőzös ellen.
Máltától 192 mérföldre kelet-délkeletre egy tengeralattjáró elsüllyeszti a brit *Sutherland* (3542 t) kereskedelmi hajót, egy fő veszteség.
18. A CSIKÓS, személyzete nélkül megtalálja a Polából Ancona bombázására indult L59 hidroplánt, melynek személyzetét január 17-én elfogta a brit B11 (287 t) tengeralattjáró.
Az U14 bevetésre indul Cattaróból.
Az U16 befut Cattaróba.
Az U14 sikertelen támadást hajt végre egy olasz torpedónaszád ellen.
Behívják a *Pannónia* gőzöst, hogy lakóhajóként szolgáljon Cattaróban a német tengeralattjárók személyzetei számára.
Máltától 236 mérföldre, keletre egy tengeralattjáró elsüllyeszti a *Marere* (6443 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót.
20. Saseno szigete előtt az U14 tengeralattjáró sikertelen támadást intéz az olaszok által a briteknek átadott *Mazzini* kisegítő őrhajó ellen.
Az U11 San Giovanni di Medua előtt feltartóztatja az olasz *Palasciano* (ex *König Albert* 6290 t, ex-Norddeutscher Lloyd hajó) kórházhajót. Átvizsgálásra Cattaróba rendeli, ahonnan 36 óra múlva elengedik. (A német hajót Olaszországban internálták, átalakították kórházhajóvá, és átkeresztelték *Fernandino Palascianonak*.)
Az U6 próbautakat kezd a nagyjavítása után.
A Durazzói-öböl déli csücskénél lévő Laghi Fok előtt a brit *Garrigil* felfegyverzett drifter tüzet nyit egy tengeralattjáróra.
Máltától dél-keletre 180 mérföldre egy tengeralattjáró elfogja a *Tremanto* (4198 t) brit kereskedelmi hajót.
21. **Osztrák-magyar őrzőjáratok hatolnak be Scutariba.**
A behívhatóság felső korhatárát 55 évre emelik.
A *Pola* szénszállító csatlakozik a flottához, majd a 71F-fel Cattaróba indul.
Az U15 kifut Cattaróból, hogy az albán vizeken őrzőjáratozzon.
Az U17 eredménytelen torpedótámadást hajt végre egy romboló ellen.
22. **Az osztrák-magyar csapatok elfoglalják Scutarit, Antivarit and Dulcignot.**
Osztrák-magyar és bulgár csapatok elfoglalják Beratot. A Szövetségesek befejezik San Giovanni di Medua kiürítését.
A 69F torpedónaszádot áthelyezik Sebenicoba.
Az U4 és az U14 befut Cattaróba.
A német U39 a Szaloniki-öbölben megtorpedózza a brit *Norseman* (9542 t)

felfegyverzett csapatszállítót, amit Mudrosba vontatnak és kifuttatnak a partra.

1916. JANUÁR

23. A 81T Polába szállítja a *Zentának* a Montenegro eleste után kiszabadított személyzetét.
24. Az U11 Gjenovicba érkezik.
Az U15 a Drin torkolat előtt sikertelen torpedótámadást hajt végre egy ellenséges romboló és egy gőzhajó ellen.
25. ***Ausztria-Magyarország és Montenegro aláírja a fegyverszünetet.***
A 65F Polába érkezik javításra.
Légítámadás Durazzo ellen.
A U C motoros naszádot behívják a Scutari tavon és a Bojana folyón teljesítendő szolgálatra.
Az utolsó szövetségesek is eltávoznak San Giovanni di Meduából – a Marie Rose és a Petrel II.
26. A HUSZÁR felszedi az L83 hidroplánt. A CSEPEL Cattaróba megy.
A szerbek megkezdik Valona kiűritését.
27. A CSEPEL a NOVARA cirkálóval bevetésen Durazzo ellen, közben összeütközik az ORJEN-nel.
A Durazzo elleni támadás során az olasz PUGLIA (2538 t) olasz védett cirkáló és a BOUCLIER (692 t) francia romboló elállja a NOVARA és két romboló útját. A kísérő repülőgépek kis hatékonysággal bombázzák Durazzót.
A KAISER KARL VI Polába érkezik.
Az U11 Durazzo előtt sikertelen torpedótámadást hajt végre egy gőzhajó ellen.
28. ***Az osztrák-magyar csapatok elfoglalják Alessiót és San Giovanni di Meduát.***
Az otrantói tengerzárnál szolgálatot teljesítő *Heatherbloom* brit drifter hálójába beleakad egy tengeralattjáró, de azután kiszabadul és elmenekül.
29. ***Az olaszok elhagyják Durazzót.***
Az ORJEN javításra Polába érkezik, és február 16-i marad ott.
30. ***Eddig az ideig 33 000 szerbet és montenegróit evakuáltak; 7000 főt a tuniszi Bizertába, 21 000 főt Marseille-be és Korzikára.***
Az U4 Cattaróból az Otrantói-szorosba indul bevetésre.
A trieszti Vámórségtől behívják a polai Repülő Állomásra szolgálatra a *Motorboot 1*-et és a *Motorboot 2*-öt.

1916. FEBRUÁR

01. Az *Africa* gőzöst használatba veszik, mint kórházhajót.
Az osztrák-magyar csapatok elfoglalják Kroját.
Lefoglalják a *Cyklops* gőzöst tengeri mentőhajónak.
Alexandriától északnyugat-nyugatra 126 mérföldre egy tengeralattjáró megtorpedózza a *Belle of France* (3876 t) brit kereskedelmi hajót. Veszteség 19 fő.
02. A WILDFANG, a 83F és a 87F Cattaróba indul.
Két osztrák-magyar repülőgép bombákat dob Valonára és megöl 20 olasz, illetve szerb katonát. Az egyik a Vojuzza folyó torkolatánál kényszerleszállást hajt végre és egy olasz torpedónaszád elfogja, bár a személyzetét egy másik hidroplán kimentti.
Az U4 a Laghi Foktól 6 mérföldre délnyugatra elsüllyeszti Valonából Durazzoba

visszatérő francia *Jean Bart II* teherhajót, majd este befut Cattaróba.

1916. FEBRUÁR

- 02-03. A SANKT GEORG, HELGOLAND, WILDFANG, 80T, 83F, 87F, 88F és a 98M bevetést hajt végre Ortona és San Vito ellen, mely során a vasútállomásokra mérnek tűzcsapást.
03. A CSEPEL dokkban február 12-ig.
04. A 88F Gjenovicba érkezik.
Az U16 Durazzo közelében megtorpedózza az ANIMOSO (750 t) és a GARIBALDINO (395 t) olasz romboló által kísért francia *Assiria* csapatszállítót. A torpedó telibe találja a hajót, de nem robban fel.
05. Az U6 Polából Cattaróba indul.
Lefoglalják a Szkutari tavon és a Bojana folyón való szolgálatra a *Mimi* motoros naszádot.
06. A 74T, 78T, 80T, 83F, 87F és a 88F által kísért HELGOLAND az Otrantói-szorosban harcba keveredik a WEYMOUTH (5250 t) brit könnyűcirkálóval és a BOUCLIER (692 t) francia rombolóval.
A WILDFANG (és öt torpedónaszád, melyekből kettő összeütközik) tűzpárbajt vív a Brindisi felé igyekvő osztrák-magyar hajókat felfedező PILADE BRONZETTI (770 t) olasz rombolóval és a LIVERPOOL (4800 t) brit könnyűcirkálóval, majd visszatérnek Cattaróba. A szerbek evakuálásának megakadályozására tett kísérlet így eredménytelen.
A NOVARA Polába megy karbantartásra.
A 89F torpedónaszád csatlakozik a flottához.
Cattaróból bevetésre indul az Otrantói-szorosba az U4 és az U14.
A brit légi felderítés három dreadnought, hat pre-dreadnought két idősebb csatahajó, továbbá cirkálók és torpedónaszádok jelenlétét deríti fel a polai kikötőben.
07. Az U6 megérkezik Cattaróba.
Az U4 sikertelen torpedótámadást hajt végre egy angol cirkáló ellen.
08. A Saseno szigettől 1,5 mérföldre nyugat-délnyugatra egy tengeralattjáró fennakad a *Lily Reiach* (88 t) brit drifter hálójába, de azután kiszabadul és elmenekül.
A Laghi Fok előtt az U4 és az U14 sikertelen torpedótámadást hajt végre a CENTAURO (216 t) és az ALBATROS (216 t) olasz torpedónaszádok által kísért *Duano* olasz gőzös ellen. Ugyanott eredménytelen torpedótámadás a *Miquelon* francia gőzös ellen, a FAULX (734 t) francia romboló pedig kihalássza a kilőtt torpedót.
Az U1 Barcola előtt egy merülési gyakorlat során elveszíti a kioldható tőkesúlyát.
A szíriai partok előtt a német U21 megtorpedózza az ADMIRAL CHARNER francia páncélos cirkálót.
09. ***Az osztrák-magyar csapatok további területeket foglalnak el Albániában. Befejezik a szerbek evakuálását Durazzóból (összesen 88 153 fő). A szerb kormány Korfura települ.***
Az U4 és az U14 visszatér Cattaróba.
A Kréta közelében lévő Gavdo szigettől 64 mérföldre dél-délnyugatra a német U35 megtorpedózza a Springwell (5593 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót.
A *Werribee* (igazi nevén *Thornhill*) eredménytelen összecsapásba keveredik az U35-tel.
10. A WILDFANG rombolót ellenséges egységek támadják Cattaro előtt.

Visszaadják a tulajdonosainak a *Tender Nr. 20*-at.

1916. FEBRUÁR

11. ***Az osztrák-magyar csapatok elfoglalják Tiranát.***
A SANKT GEORG Polába érkezik.
A BALATON visszatér a szolgálatba és elindul Cattaróba.
Az USKOKE és az 59T a sebenicói állomáshelyen.
Behívják a *Makarska* gőzöst, hogy a Cattarói-öbölben teljesítsen menetrend szerinti szolgálatot.
12. A BALATON Cattaróba érkezik.
Az U14 Polába indul javításra.
A CSEPEL újra szolgálatba áll.
A Planka Fok közelében egy ellenséges tengeralattjáró sikertelen torpedótámadást hajt végre a *Dániel Ernő* gőzös ellen.
Légítámadás Ravenna, Codigoro és Cavanello ellen.
13. ***A bulgár Első Hadsereg elfoglalja Elbasant.***
Egy ellenséges tengeralattjáró sikertelen támadást hajt végre a Dániel Ernő gőzös ellen.
14. A RÉKA Polába érkezik.
Az 54T torpedónaszádot átvezénylik Sebenicoba, ahol szeptember végéig állomásozik.
A *Cetina* gőzöst behívják, hogy felfegyverzett kísérőhajóként szolgáljon a Cattarói-öbölben.
Osztrák-magyar repülők légítámadása Milánó, Treviglio, Bergano és Monza ellen.
15. Egy ellenséges tengeralattjáró sikertelen torpedótámadást hajt végre a KAISER KARL VI páncélos cirkáló, majd az 50E torpedónaszád ellen.
A német UC12 aknákat telepít a Laghi Fok előtt, melyek elsüllyeszti a *Memphis* csapatszállító gőzöst.
Az U14 befut Polába.
Az U15 egyik dízelmotorjának hűtőrendszere meghibásodik a tengeren.
Ideiglenes javítás után visszaindul a bázisára.
16. Az ORJEN visszatér a szolgálatba.
Az U15 befut Cattaróba hengercserére.
Az *Ante-Starcevic* gőzöst behívják, hogy aknakeresőként szolgáljon.
A montenegrói csapatokat Korfura evakuálják.
Az olasz kormány elhatározza, hogy kivonul Durazzóból.
Lefoglalják kórházhajónak a *Wien* gőzöst.
17. A *Teodo* szénszállító csatlakozik a flottához.
A Rodoni fok és Brindisi között a H4 (364 t) brit tengeralattjáró sikertelen torpedótámadást hajt végre egy osztrák-magyar tengeralattjáró ellen.
18. A 85F Polába érkezik javításra.
Lefoglalják az *Etto* gőzöst, hogy Castelnuovóban teljesítsen szolgálatot.
19. Az ORJEN Gjenovicba indul.
20. ***Eddig a napig 136 000 szerb és montenegrói került Korfura és 13 000 Bizertába.***
Egy QUARTO típusú cirkáló tűz alá veszi az U11 et.
A *Gavenwood* (88 t) brit drifter aknára fut Brindisitől 10 mérföldre keletre.

1916. FEBRUÁR

21. ***Az osztrák-magyar csapatok Durazzótól délre Kawajánál kiérnek az Adria partjára.***
Az U6 kifut Cattaróból az albán partok elé.
Az U11 bemutató utat tesz báró Kövess Hermann tábornokkal a fedélzetén a Cattarói-öbölben.
A *Marechiaro* (102 t) olasz kórházhajó Durazzo előtt elsüllyed a német UC12 által telepített aknákon. A *Hastings Castle* és a *Selina* brit drifterek kimentenek 112 főt (az összes sebesültet) de a személyzet 25 tagja elpusztul.
22. A 72F Fiumébe érkezik.
A 77T aknákat telepít Antivari előtt.
23. ***Az olasz kormány felújítja a március 16. óta visszavont utasítását a Durazzóból történő visszavonulásra.***
A német UC12 aknákat telepít Durazzo előtt.
A CSEPEL bevetésen az Otrantói-szorosban.
Durazzo előtt egy romboló vízbombákkal támadja az U17-et.
Az U6 a Laghi Fok előtt sikertelen torpedótámadást hajt végre egy gőzhajó ellen.
Az olasz *Monson*e trawler és a *Maritimo* óceáni vontató Brindisiből Durazzo felé tartva aknára fut és elsüllyed.
A Földközi-tengeren a német U35 sikertelen torpedótámadást hajt végre az *Olympic* (46 359 t) brit személyhajó ellen.
- 23-24. Az ORJEN bevetésen az Otrantói-szorosban.
24. Friedrich főherceg megtekinti az U5-öt, majd az U10-et. Az U5 próbaúton.
Az U6 visszaérkezik Cattaróba.
25. ***Az albán és olasz csapatok megkezdik Durazzo végleges kiürítését.***
A *Lily Reiach* (88 t) brit drifter aknára fut Durazzo előtt. Durazzo kikötőjében az osztrák-magyar tábori tüzérség megrongálja a *Città di Siracusa* (1024 t) olasz segédcirkálót.
A német UC12 által telepített akna elsüllyeszti a *Monson*e (I) (91 t; *Maumusson* ex-francia kereskedelmi gőzös) olasz őrhajót.
26. A HELGOLAND a TURUL és a BALATON társaságában támadja Durazzót. A WILDFANG bevetésen Durazzo ellen.
A RÉKA baloldali hajócsavarja a Verudába érkezése során megsérül a rossz időjárásban. A rombolót Polában javítják május 23-ig.
A *Wien* gőzöst rövid időre behívják kórházhajónak.
A Matapan Foktól délre a német U35 megtorpedózza a francia *Provence II* segédcirkálót (13 753 t, ebben az időpontban csapatszállítóként alkalmazták). Az 1800 főből kb. 1000 fő veszteség.
A szövetségesek felgyűjtják Durazzót, amikor az utolsó csapatok 18.30-kor kivonulnak.
- 26-27. A HUSZÁR a Durazzo elleni akcióban.
Az ORJEN bevetésen az Otrantói-szorosban.
27. ***Az osztrák-magyar csapatok elfoglalják Durazzót, az olaszok beássák magukat Valonánál.***
Egy ellenséges tengeralattjáró két torpedót lő ki a WARASDINER-re, eredménytelenül Mulo közelében.

A *Dampfer XX* Cattaróból Polába vontatja U11-et, ahová március 4-én érkezik meg.

1916. FEBRUÁR

28. Rovignoban a 66F nekimegy a rakpartnak és megsérül az orrtökéje. Durazzótól nyugatra 10 mérföldre a H1 (364 t) brit tengeralattjáró sikertelen torpedótámadást intéz az U15 osztrák-magyar tengeralattjáró ellen. Egy ellenséges tengeralattjáró eredménytelenül lő ki torpedót a *Zagreb* gőzösre a Planka Fok közelében.
29. Bérbe veszik és felfegyverzik a *San Mauro* gőzöst, hogy kísérőhajóként használják a Fiume – Zara útvonalon. Kibérlik a *Toto* gőzöst polai használatra.

1916. MÁRCIUS

- I. Péter szerb király Valonából Korfura távozik a SABRE (298 t) francia rombolón.
A 68F torpedónaszádot Rogoznicába vezénylik.
01. A WARASDINER Polába érkezik.
Tizenkét német tengeralattjáró működik a Földközi-tengeren.
A német U35 vagy az U68 (német UB68) elsüllyeszti a PRIMULA (1250 t) brit szlúpot.
A tuniszi Galita szigettől 30 mérföldre keletre egy tengeralattjáró elfogja a *Kilbride* (3712 t) brit kereskedelmi hajót.
 02. A német UC12 Brindisi előtt 2 mérföldnyire aknatelepítést hajt végre.
A 22-es torpedónaszád zátonyra fut Logorun sziget és Tiat között, majd a viharban elsüllyed. Kiemelik és a *Herkules* Polába vontatja, ahol kijavítják és újra szolgálatba áll.
 03. A CSEPEL javítás céljából Polában április 20-ig.
A 92F torpedónaszád csatlakozik a flottához.
A 22-es torpedónaszád Sebenico előtt aknára fut, a *Herkules* menti meg.
A *Boy Harold* (74 t) brit drifter aknára fut Brindisi előtt 2 mérföldre, veszteség 7 fő.
 04. Az U11 Polába érkezik javításra, majd azután Brioniba helyezik, ahonnan Velence előtti őrzőjáratokat hajt végre.
Kréta és Alexandria között egy tengeralattjáró elsüllyeszti a *Giava* francia gőzöst.
Bevezetik a cukorjegyet.
 05. Behívják a *Kotor* gőzöst, hogy Polában szolgáljon, mint kikötői védelmi hajó.
 06. Az *Epulo* gőzöst lefoglalják a Lagúna Flottillánál, illetve a trieszti helyi forgalomban való szolgálatra.
A *Nanos* vontatót / tendert behívják a Lagúna Flottillához.
A *Motorboot V*-öt (ex-Lloyd Austriaco) a Lagúna Flottillához vezénylik.
 08. A *Bellona* gőzöst behívják a hadsereg szállítóhajójának.
Brindisi előtt 2 mérföldre aknára fut az *Enterprise II* (84 t) brit drifter és a teljes személyzetével együtt elsüllyed.
 09. **NÉMET HADÜZENET PORTUGÁLIÁNAK (miután a portugálok német hajókat foglaltak le).**
Az Antivariból való kifutás közben a 16-os torpedónaszád összeütközik az

Andrássy gőzössel és megsérül. Polába megy javításra, majd visszatér Cattaróba.

1916. MÁRCIUS

11. A 77T javítás céljából Polában május 2-ig.
A *Vida* gőzöst kibérlik helyi trieszti szolgálatra.
A *Vita* gőzöst behívják Polába kikötői szolgálatra.
A *Fratelli Amadeo* tendert behívják a Lagúna Flottillához.
12. Haus tengernagy Conradnak küldött emlékeztetője megakadályozza, hogy az osztrák-magyar Flottát egy „könyörtelen vállalkozásba” kényszerítsék a Hadsereg tervezett offenzívájához, és felhívja a figyelmet az ellenséges tengeralattjáró támadás veszélyére.
Az U16 befut Cattaróba.
13. A *Dampfer VI*-ot visszaadják a tulajdonosainak.
14. Erős harctevékenység az Isonzó fronton.
Az U5 kifut Brioniból az olasz partok felé.
A *Komp IV*-et és a *Komp V*-öt behívják a Lagúna Flottillához.
15. **OSZTRÁK-MAGYAR HADÜZENET PORTUGÁLIÁNAK.**
Pericoloso közelében egy ellenséges tengeralattjáró eredménytelen torpedótámadást hajt végre a 2-es torpedónaszád ellen.
Az 53T Cattaróba érkezik.
Az U5 Ancona és Tremiti előtt őrzáratozik.
Az U6 kifut Gjenovicból.
Az olasz partok előtt repülőgépek bombázzák az U17-et.
A 100M Torpedónaszád csatlakozik a flottához.
16. A 60T Sebenicoba indul.
A 70F befut Polába.
Az U5 átépítés után befut Cattaróba.
- 16-17. Saját aknájára fut és elsüllyed az U24 (168 t, a német UC12) a tarantoi kikötő bejáratánál lévő San Paolo sziget előtt. Később kiemelik (ebből eredően felfedezik, hogy mind német, mind osztrák-magyar hadilobogót viselt) majd újjáépítése után, mint az olasz XI állt szolgálatba 1917 márciusában.
Átadják a Hadseregnek szállítóhajóként a *Dampfer III*-at.
Behívják a Lagúna Flottillához az *Adriaco*, a *Disbeave* és a *Miramar P* motoros naszádot.
17. A 81T aknákat telepít Durazzo előtt.
A 83F Durazzo előtt és a Rodoni Foknál aknatelepítést hajt végre.
A 99M kidokkol a hajótát átalakítása céljából.
A polai Arzenálhoz behívják szolgálatra a *Sansego* motoros naszádot.
18. Az U6 Durazzótól 7 mérföldre, nyugatra megtorpedózza és elsüllyeszti a RENAUDIN (756 t) francia rombolót (veszteség 47 halott), majd kilő egy torpedót a francia COMMANDANT BORY (720 t) rombolóra, de elhibázza.
A Polából Lussin felé tartó 6-os torpedónaszád a sűrű ködben megfeneklik az Unie előtti Skoljic zátonyon.
A Planka Fok előtt az AMPÈRE (398 t) francia tengeralattjáró megtámadja az üres osztrák-magyar *Elektra* vöröskeresztes kórházhajót, melynek ezért partra kellett futnia, veszteség 2 halott, 3 sebesült. Később az *Elektra* gőzöst leszabadítják.
A *Slavija* gőzöst kibérlik polai használatra, de mint felfegyverzett kísérőhajót

- állítják szolgálatba sebenicói állomáshellyel.
- 18-19. A 11-es és a 12-es torpedónaszád a partra kifuttatott *Elektra* leszabeditásában segédkezik, illetve a munkálatokat biztosítja.

1916. MÁRCIUS

19. A 72F Rogoznicába érkezik.
A 85F Cattaróba indul.
- 19-20. Valona kikötőjében osztrák-magyar Lohner T bombázók súlyosan megrongálják az olasz BERSAGLIERI (395 t) rombolót, melyet kifuttatnak a partra, és később megmentenek.
20. A *Herkules* levontatja a zátonyról a 6-os torpedónaszádot.
Az U6 befut Cattaróba.
A *Toto* gőzöst visszaadják a tulajdonosainak.
A *Rocco* motoros naszádot áthelyezik a Lagúna Flottillához.
22. A 6-os torpedónaszád saját erőből Polába megy javításra.
23. Az ORJEN és a BALATON eredménytelenül kutat az U24 után (lásd március 16-át).
A *Suzumé* gőzjachtot áthelyezik Polába révkalauzi szolgálatra.
25. A PANDÚR újból szolgálatba áll.
26. A VELEBIT szolgálatba áll a javítást követően.
Az U4 kifut a német U24 keresésére.
A *Duino* az Aquaduct hadművelet során megfeneklik Salvore közelében, másnap ellenséges repülőgépek támadják. (lásd április 2-át).
- 26-27. Az ORJEN újból eredménytelenül keresi az U24-et (lásd március 16-ot és 23-at).
27. A 89F és a 99M a Piave Vecchia elleni légitámadást biztosítja, később Parenzoba vontat egy kényszerleszállást végző hidroplánt.
Behívják hadiszolgálatra a *Bellaura* gőzöst.
- 27-29. Az Isonzó fronton légitámadásokkal támogatják a Hadsereget.
28. ***Az Isonzó fronton visszaverik az olasz támadást.***
A WARASDINER Cattaróba indul.
A NOVARA visszatér Cattaróba.
29. 15 mérföldnyire Pola előtt osztrák-magyar repülőgépek bombázzák és géppuskázzák a B9 (287 t) brit tengeralattjárót.
Légitámadások Valona ellen.
- 29-30. Az 53T Prevlakából indulva a *Styria* gőzöst kíséri.
30. Az U4 felrobbant egy háromárbocos brit vitorlást a Tarantói-öbölben.
Az U15 Monopoli előtt sikertelen támadást hajt végre egy gőzhajó ellen.
31. Az *Andrássy* gőzös miközben kifut San Giovanni di Meduából aknára fut és elsüllyed, veszteség 5 fő. A WILDFANG, ORJEN, BALATON részt vesz a legénység mentésében, miközben egy tengeralattjáró az ORJEN-t támadja, de elűzik.
A 10-es torpedónaszád Sebenicoba vontat egy repülőgépet.
Behívják a Lagúna Flottillához a *Margherita* motoros naszádot.

1916. ÁPRILIS

01. ***Az Isonzó fronton kiújulnak a harcok.***
A Szövetségesek nemzeti felelősségi zónákra osztják fel a Földközi-tengert.
Olaszország az Adriát kapja felelősségi zónaként.

A polai Haditengerészeti Kikötő Parancsnokság átveszi kikötői és arzenáli szolgálatra a *Primero* gőzöst.

Egy tengeralattjáró az Alice Foktól (a Tarantói-öböl déli csücske) 20 mérföldre keletre megtorpedózza az *Egeo* és a *Reposto* olasz gőzösöket.

1916. ÁPRILIS

02. Egy ellenséges tengeralattjáró eredménytelen torpedótámadást hajt végre az ORJEN ellen.
Az ULAN Polába indul.
A BALATON az *Andrássy* gőzösről eltűnt embereket keresi.
Az 51T Gjenovicba érkezik.
A 88F kíséretében hajózó *Styria* gőzös rövid időre megfeneklik *Prevlaka* közelében.
Újra úszóhelyzetbe hozzák a *Duino* vontatót.
03. A NOVARA, a 79T bevetésen az Otrantói-szorosban.
Az U5 és az U6 a NOVARA akcióját fedezi Brindisi előtt.
Az *Elektra* gőzös Polába érkezik.
Behívják a Lagúna Flottillához a *Mabrouk* motoros naszádot.
A *Tender Nr. 4*-et lefoglalják a 19. Hadtest számára.
Egy légitámadást követően az L65 hidroplán mentést végez Ancona előtt.
03. A tuniszi Garde Foktól 35 mérföldre egy tengeralattjáró elsüllyeszti a *Sneaton* (3470 t) brit szénszállítót.
Asquith meglátogatja az olasz csapatokat a Tagliamento fronton.
04. A TURUL javításra és dokkolásra Polába érkezik, és május 11-ig marad ott.
A 93F torpedónaszád csatlakozik a flottához.
Lefoglalják a *Monfalcone* gőzöst, hogy Fasanánál állomásozzon, mint kísérőhajó.
Málta és a Matapan Fok között egy tengeralattjáró eredménytelenül lő ki torpedót a WALLFLOWER brit szlúpra.
Sikeres légitámadás Ancona és a Gorgo haditengerészeti repülőállomás ellen.
Asquith meglátogatja az olasz csapatokat az Isonzó fronton.
05. A Planka Fok közelében egy ellenséges tengeralattjáró sikertelen torpedótámadást hajt végre a *Dániel Ernő* gőzös ellen.
Az U17 kifut az olasz partok felé Cattaróból.
Az ARCHIMÈDE (598 t) francia tengeralattjáró elsüllyeszt egy osztrák-magyar csapatszállító hajót.
05. A szövetséges haditengerészetek befejezik a szerb hadsereg elszállítását Valonából.
06. A *Yonne* (4039 t) brit kereskedelmi hajót megtorpedózza egy tengeralattjáró az algériai Shersheltől 18 mérföldre nyugatra.
07. Bérbe veszik és felfegyverzik a *Vodice* gőzöst, hogy sebenicói állomáshellyel révkalauzhajóként és kísérőhajóként szolgáljon.
Légitámadás San Giorgio di Nogara ellen.
08. A *Zafra* (3578 t) brit szénszállítót Orantól 44 mérföldre északra elfogja egy tengeralattjáró.
- 08-09. Az ARCHIMÈDE (598 t) francia tengeralattjáró elsüllyeszt egy másik osztrák-magyar csapatszállító hajót.
09. Behívják az *Ada* és az *Ondina* motoros naszádot, hogy a 19. Hadtest használja azokat Albániában.
10. Az 56T torpedónaszádot áthelyezik Spalatóból Gjenovicba konvojkísérési szolgálatra.

11. A TURUL újból szolgálatba áll. A SATELLIT Polába érkezik. A cattarói Tengeralattjáró Állomáson való szolgálatra behívják a *Thalia* motoros naszádot.

1916. ÁPRILIS

12. A *Lozier* motoros naszádot lefoglalják a 19. Hadtest Hadtápszolgálatára számára.
A *Pümpus* motoros naszádot behívják a Cattarói Tengeralattjáró Állomáson való szolgálatra.
A brit *Wyandra* Q-hajó (igazi nevén a *Baralong*, korábban utánpótlás szállító hajó) sikertelen támadást hajt végre a német U21 ellen Máltától valamivel délebbre, majd másnap a Messinai-szorosban.
A szövetséges haditengerészetek megkezdik a 125 000 fős szerb hadsereg konvojokkal történő elszállítását Korfuból Szalonikibe (az akció május 31-ig tart).
13. A 19. Hadtest Hadtápszolgálatához behívják a *Draga* motoros naszádot.
16. Az *Adria* gőzöst behívják, hogy fegyveres kísérőhajóként szolgáljon.
A *Tirol* gőzös, a hadsereg kórházhajója aknára fut Durazzo előtt. Veszteség 34 halott. Partra futtatják, majd a mentési munkálatok után az *Africa* gőzös április 24-én Cattaróba vontatja.
17. A 68F torpedónaszádot áthelyezik Polába.
19. A *Mondina* vontatót / tendert áthelyezik a polai Repülő Állomásra.
A Németországból érkező német U73 belép a Földközi-tengere.
20. Polában újból szolgálatba áll a CSEPEL.
21. A SCHARFSCHÜTZE a kazáncsere után újra szolgálatba áll.
A CSEPEL Cattaróba érkezik.
Az 51T Gravosába vontatja az U18-at.
Olasz légitámadás Trieszt ellen.
22. A TÁTRA próbaútaján egy tengeralattjáró két torpedót lő ki rá, eredménytelenül.
Bérbe veszik a *Nilo* pontondarut, hogy Zelenikánál alkalmazzák.
- 23-26. Felújítják a TÁTRA baloldali nyomócsapágyát.
24. A TÁTRA visszatér a szolgálatba.
Az U5 őrzőhajóra fut ki az Otrantói-szoros felé.
A *Mia* motoros jachtot behívják a polai Repülő Állomáson való szolgálatra.
Az amerikai tiltakozásokat követően Németország elhatározza, hogy a tengeralattjáró hadviselésben betartja a zsákmányjogi előírásokat.
25. A DINARÁ-t áthelyezik Polába.
26. Az U16 Valona és Brindisi között sikertelen torpedótámadást hajt végre egy francia romboló ellen.
Az U5 meg akar állítani egy gőzhajót, de tűzharcba keveredik, mire lemerül
A *Frankopan* gőzöst behívják és Sebenicoban állomásozik, mint felfegyverzett kísérő és révkalauz hajó.
A *Tirol* gőzöst Polába vontatják.
27. A *Salzburg* gőzös rövid időre megfeneklik a Planka Foknál.
A TÁTRA próbaúton.
A *Marte* vontatót / tendert lefoglalják a polai kikötőben való szolgálatra.
A brit RUSSEL (14 000 t) csatahajó, a NASTURTIUM (1250 t) szlúp és az *Ægusa* jacht aknára fut Málta előtt a német U73 által telepített aknamezőn.
Az U5 befut Cattaróba.
28. Behívják a *Drava* gőzöst, hogy a Cattarói-öbölben menetrend szerinti

- csapatszállításokat végezzen.
29. A *City of Lucknow* (3677 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót Máltától 60 mérföldre keletre megtorpedózza a német U21.
30. A TÁTRA befut Gjenovicba.
Az U4 kifut bevetésre az Otrantói-szoros felé, periszkóphiba miatt visszafordult.

1916. MÁJUS

- Négy olasz csatahajó állomásozik Valonában.
A 67F torpedónaszádot Sebenicoba vezénylik.
01. Német és bulgár csapatok elfoglalják Doirant.
A német U73 befut Cattaróba.
Szolgálatba áll az olaszok 299 db MAS motoros torpedónaszádjából az első egység.
02. Polában újra szolgálatba áll a 77T.
A TÁTRA egy Brindisi elleni légitámadást biztosít.
03. A VELEBIT, SCHARFSCHÜTZE, PANDÚR és a CSIKÓS 15 mérföldnyire Porto Corsini előtt ellenséges rombolókkal keveredik tűzharcba, miközben a Ravenna és Corsini elleni légitámadást biztosítják. Az akcióban a 76T, 92F, 93F, 98M, 99M és a 100M is részt vesz.
04. A BALATON a Brindisi elleni légitámadást biztosítja.
A WARASDINER és az 53T segítséget nyújt a CSEPEL-nek, melyet a Cattaro közelében lévő San Remotól délre a BERNOUILLI (397 t) francia tengeralattjáró megtorpedózott. Veszteség 13 halott, 3 súlyos, 6 könnyebb sebesült. A BALATON vontába veszi a CSEPEL-t és bevontatja Cattaróba, ahol kidokkolják, és biztonságossá teszik a továbbvontatásra.
A 77T befut Cattaróba.
04. A brit Admiralitás zsákmány trawlere a *Crownsin* (137 t) Málta közelében elsüllyed a német U73 által telepített aknán.
05. A 63T torpedónaszádot áthelyezik Curzolába.
06. A TÁTRA az ORJEN rombolóval együtt Durazzoba kíséri a *Bukovina* gőzöst.
07. A TÁTRA visszatér a Cattarói-öbölbe.
09. A helyi forgalmú *Dubrovnik* (Ragusa) személyszállító gőzöst a San Giorgio di Lessina és a Sabbioncello félsziget között megtorpedózta és elsüllyesztette az ARCHIMÈDE francia tengeralattjáró. Veszteség kb. 220 fő polgári személy. Az osztrák-magyar külügyminisztérium tiltakozik, hogy a tengeralattjáró a nemzetközi tengeri hadijogban előírt figyelmeztetés nélkül süllyesztette el a személyhajót.
10. A 86F torpedónaszád csatlakozik a flottához.
A *Primula* motoros naszádot behívják a trieszti Repülő Állomáson teljesítendő szolgálatra.
11. A 73F Sebenicoba érkezik.
Behívják a *Napfény* és a *Nada F6* motoros naszádot a Lussin Parancsnokságra.
12. A SAIDA Kumborba érkezik.
A 63T befut Curzolába.
Az U6 kifut Cattaróból az Otrantói-szoros felé.
Pericolosától délre egy ellenséges tengeralattjáró sikertelen torpedótámadást hajt végre az U10 ellen.
Lacroma előtt egy ellenséges tengeralattjáró sikertelenül támadja torpedóval a 71F torpedónaszádot.
13. A CSEPEL-t a *Meran* gőzös maga mellé véve Fiumébe vontatja, ahová május 16-

án érkeznek meg.

A 66F Sebenicoba érkezik.

A 70F befut Rogoznicába.

A 88F a Rodoni Foktól 4 mérföldre kiment a kényszerleszállást végzett L88 hidroplánt, és bevontatja Cattaróba.

1916. MÁJUS

13. Az U6 belegabalyodik a *Calistoga* és a *Dulcie Doris* brit drifterek hálóiba, melyeket az *Evening Star II* támogat ágyútűzzel. A tengeralattjárót az otrantói tengerzárnál a felszínre kényszerítik, de a személyzete elsüllyeszti. 20 fő hadifogságba esik.
14. ***Az osztrák-magyar csapatok visszafoglalják a monfalconei Adria hajógyárat, melyet 1915. Június 9-én hagytak el.***
A 71F Sebenicoba érkezik.
Cattaróból őrzőjáratra az U15 kifut.
A SALAMANDER tengeralattjáró-elhárító aknákat telepít a Planka Fok előtt. Zelenikában a Hadsereg lefoglalja a *Bergamo* vontatót.
15. ***Trentinonál megkezdődik az osztrák-magyar offenzíva.***
A megfenekléskor megsérült *Bellona* gőzöst visszaadják a tulajdonosinak.
16. A SALAMANDER aknasorokat telepít a Lessina és Korcsula csatornában.
17. A *Sirena* gőzöst visszaadják a tulajdonosainak.
Az U15 elsüllyeszti az olasz *Stura* gőzöst (2238 t), a FAULX (720 t) francia romboló kiment a felszereléseit.
Az U5 bevetésre indul az Otrantói-szorosba.
Légítámadás Udine és Velence ellen.
18. Az U15 befut Cattaróba és kidokkol öt napra javítás céljából.
22. Lefoglalják a *Nesazio* gőzöst.
Az U17 kifut Cattaróból a Jón-tenger felé.
A BASILISK tengeralattjáró-elhárító aknákat telepít Promontore előtt.
(vagy 27.) A Trieszti-öbölben a Grossa Fok előtt az olasz MAS 19-es elfogja a *Leni* motoros naszádot, foglyul ejti a 3 fős személyzetét. Az osztrák-magyar repülőátadás és a parti lövegek tüze következtében elengedik a vontatókötelét, a naszádot kimentik és visszaviszik Triesztbe, de sérült állapotban.
23. Polában a RÉKA elhagyja a hajójavítót, ahol a február 26-án elszenvedett sérülése után javították.
A SCHARFSCHÜTZE, DINARA, RÉKA, VELEBIT, a 75T, 89F, 92F, 98M, 99M és a 100M a Velence és Padua elleni légítámadásokat biztosítja.
A 75T Malamoccotól 20 mérföldre kelet-délkeletre tűzharcba keveredik a 21 OS és a 22OS (134 t) olasz torpedónaszádokkal (az egyik olasz megsemmisül) és egy találattól megsérül a baloldali turbinája. A 75T vesztesége 1 halott, 3 sebesült.
Malamoccotól 15 mérföldre egy ellenséges tengeralattjáró sikertelen torpedótámadást hajt végre a 99M ellen.
Az U5 visszatér őrzőjáratról a Cattarói-öbölbe.
Egy francia tengeralattjáró sikertelen torpedótámadást hajt végre az U11 ellen.
24. A 99M Polába vontatja javításra a 75T torpedónaszádot.
Visszaadják a tulajdonosainak az *Adriaco* motoros naszádot, az *Albatros* motoros naszádot behívják hadiszolgálatra.
26. A 94F torpedónaszád csatlakozik a flottához.
Olasz torpedónaszádok támadása a Trieszti-öbölben, melynek során megrongálnak egy szénrakodót, azután a naszádok visszatérnek Gradoba. Egy

osztrák dezertőr volt a révkalauzuk.

1916. MÁJUS

27. A BALATON Sebenicoba megy.
Az U4-et Polába vezénylik javításra.
A *Marte* vontatót áthelyezik Cattaróba.
Minorcától 50 mérföldre délkeletre egy tengeralattjáró elsüllyeszti a *Trunkby* (2635 t) brit szénszállítót.
28. Haus tengernagyot előléptetik Ausztria-Magyarország első (és egyetlen) vezértengernagyává.
A *Lady Ninian* (4297 t) brit kereskedelmi hajót Algirtól 106 mérföldre északkeletre elfogja egy tengeralattjáró, veszteség 1 fő.
29. A 24OS nagyméretű (120 t) olasz torpedónaszád behatol Trieszt kikötőjébe, és két torpedót lő ki eredménytelenül.
Ellenséges tengeralattjáró Algirtól 66, 60 és 56 mérföldre észak-északkeletre elfogja sorrendben az *Elmgrove* (3018 t), a *Southgarth* (2414 t) és a *Baron Vernon* (1779 t) brit kereskedelmi hajókat.
A szerb kormány Korfuról Szalonikibe költözik.
30. Az U4 befut Polába javításra.
Egy tengeralattjáró Algirtól 12 mérföldre északkeletre elfogja a *Dalegarth* (2265 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót.
Az algériai Carbon Foktól 10 mérföldre északra, és 25 mérföldre észak-északkeletre egy tengeralattjáró egymás után elfogja a *Julia Park* (2900 t) és a *Baron Tweedmouth* (5007 t) brit kereskedelmi hajókat.
31. ***A szövetséges haditengerészetek befejezik a 125 000 főnyi szerb hadseregnek a konvojokkal Korfuról Szalonikibe való átszállítását.***
A Jutlandi ütközet. A brit és a német flották közötti nagy veszteségekkel járó, de eredménytelen összecsapás
Kifut Cattaróból a BALATON, az ORJEN, továbbá a 77T, 79T és a 81T, hogy az Otrantói-szorosban megtámadjon egy jelzett csapatszálítmányt. Az ORJEN torpedóval elsüllyeszti Saseno előtt a *Beneficent* (80 t) brit driftert.

1916. JÚNIUS

- A 62T torpedónaszád Sebenicoban állomásozik.
A 64F torpedónaszád aknákat telepít a Rodoni Fok előtt.
01. 80T javításon Polában június 26-ig.
Gottfried Banfield első légi győzelme, egy olasz bombázó lelövése Trieszt felett.
Az algériai Carbon Foktól 28 és 30 mérföldre észak-északkeletre egy tengeralattjáró egymás után elfogja a *Dewsland* (1993 t) és a *Salmonpool* (4905 t) brit kereskedelmi hajókat.
Két osztrák-magyar torpedónaszád ágyútűzzel elsüllyeszt egy szövetséges driftert.
 02. Az 59T Sebenicoba érkezik.
 03. A CSEPEL-t kisólyázzák Porto Rében, hogy a tatján elvégezzék a nagyjavítást.
 04. Az ATROPO (231 t) olasz tengeralattjáró a Dolfin szigettől 5 mérföldre délre

figyelmeztetés nélkül elsüllyeszti az *Albanien* (1122 t) gőzöst.
Egy francia flottilla egészen az otrantói-tengerzárig üldöz két német vagy osztrák-magyar, valószínűleg Cattaro felé igyekvő tengeralattjárót. Onnét két olasz romboló folytatja az üldözést.

1916. JÚNIUS

04. Pola előtt osztrák-magyar repülőgépek súlyosan megrongálják a B7 (287 t) brit tengeralattjárót.
***A Keleti Front 300 kilométerén megkezdődik az újabb Bruszilov Offenzíva.
Elsüllyed a HAMPSHIRE brit cirkáló, vele együtt Kitchener tábornagy, a brit hadügyminiszter.***
05. Durazzóban a MAS 5 és a MAS 7 elsüllyeszti a *Locrum* tehergőzöst.
Korfunál a francia *Fantassin* (450 t) romboló összeütközik a francia *Mameluk* (530 t) rombolóval és elsüllyed.
06. A 80T javításra Polába érkezik.
A 70F torpedónaszád kikerül egy torpedót.
Az U5 kifut Cattaróból az Otrantói-szoros felé.
Megkezdzi a harci bevetést az első két olasz MAS torpedónaszád.
07. A 34PN és a 38PN (120 t) olasz torpedónaszádok vontatta és négy francia romboló által kísért olasz MAS5 és MAS7 (16 t) Durazzo kikötőjében megtorpedózza a *Lokrum* gőzöst.
Az U5 Saseno előtt sikertelen torpedótámadást hajt végre egy olasz romboló ellen.
08. A RÉKA tengeralattjáró keresést hajt végre Porer előtt.
Linguetta előtt az U5 torpedóval elsüllyeszti a *Principe Umberto* (7929 t) olasz felfegyverzett kereskedelmi segédcirkálót. A veszteség: 2800 olasz katonából 2000 elpusztul.
Bécsben tüntetéseket tartanak a tojás és a szalonnaellátás miatt.
09. A Quarneróban, a Nera Fok közelében egy ellenséges tengeralattjáró sikertelen torpedótámadást intéz az *Arsa* gőzös ellen.
A *Dromedar* 65 aknával a fedélzetén, és a 13-as torpedónaszád kitér a rájuk kilőtt torpedók elől.
Egy ellenséges tengeralattjáró sikertelen torpedótámadást hajt végre az U5 ellen.
A támadás után lemerülni képtelen U5 segítségére kifut Cattaróból a HUSZÁR romboló, és bekíséri Cattaróba.
Osztrák-magyar sikerek a tiroli fronton.
10. Az U17 kifut Cattaróból az Otrantói-szoros felé.
A *Dalmazia* gőzöst behívják bauxitszállításra.
A Hadsereg kibérli a *Sloboda* motoros naszádot.
12. Olasz rombolók támadják Parenzot, ahol a 92F, 93F, 98M és a 99M menedéket keres.
Az U17 sikertelen torpedótámadást hajt végre az ORFEO olasz torpedónaszád ellen.
A SALAMANDER aknákat telepít Gruicánál.
13. A Polából Cattaróba tartó TURUL megfeneklik a Planka Fok közelében. A *Pronta* és a *Belrorie* vontatók sikertelenül próbálják levontatni a zátonyról.
14. A 71F befut Curzolába.
Az U17 visszatér Cattaróba.
15. A WILDFANG három torpedónaszáddal keveredik harcba San Giovanni di

Medua közelében.

Az ARQUEBUSE (298 t) francia romboló sikertelenül támadja a német U35-öt.

Az olaszok visszafoglalják Monfalconét és a hajógyárat, heves harcok Görznél.

1916. JÚNIUS

16. A *Hercules*, a *Pronta* és a *Belrorie* levontatják a zátonyról a TURUL-t, míg az USKOKE biztosított. A *Hercules* Polába vontatja, és június 18-án megérkezik oda. Július 31-ig marad ott javításon.
Genovától dél-délnyugatra egy tengeralattjáró elfogja a *Gafsa* (3922 t) brit kereskedelmi hajót.
17. ***Conrad lefűjja a trentinói offenzívát, az Isonzó Fronton tovább folytatódnak a heves harcok.***
Az U16 látszólag eredménytelen támadást hajt végre egy gőzhajó ellen.
- 17-20. Az U5 dokkban áll kormányjavítás és hajócsavar csere céljából.
18. A *Dampfer XIV* elszakítja a San Giovanni di Meduából induló távírókábel és részben kiemeli. Dulcignoval május 20-án létrejött az összeköttetés.
A SALAMANDER aknákat telepít Gruicánál.
A szardíniai Falcone Foktól 90 mérföldre nyugatra a *Rona* (1312 t) és a minorcai Port Mahontól 98 mérföldre északkelet-keletre a *Beachy* (4718 t) brit kereskedelmi hajókat elfogja egy tengeralattjáró.
19. A *Nesazio* gőzös elkezd a szolgálatát, mint kísérőhajó.
20. A 67F Rogoznicából Polába megy.
Sebenico előtt az *Adelsberg* gőzös aknára fut és elsüllyed. Veszteség: 3 fő.
21. Visszaadják a tulajdonosainak az *Elektra* gőzöst.
Az U15 kifut Cattaróból az Otrantói-szoros felé.
22. Sebenicoból kifut az olasz partok elleni bevetésre az USKOKE és a STREITER.
23. A STREITER és az USKOKE tűzcsapást mér egy gyárra a Tronto torkolatában és a Giulianova melletti vasútvonalra.
Az U15 Otrantótól 20 mérföldre keletre elsüllyeszti a FOURCHE (720 t) francia rombolót valamint a *Città di Messina* (3495 t) olasz kereskedelmi segédcirkálót, (veszteség az 500 főből 30 fő).
Nappalra visszavonják az otrantói tengerzárát védő cirkálókat.
24. Az 53T és a 88F segíti az U18-at, és a Remo Foknál átadja a vontatást a TÁTRÁ-nak, és a romboló bevontatja a tengeralattjárót Gjenovicba.
A 90F torpedónaszád csatlakozik a flottához.
25. ***Az osztrák-magyar csapatok visszavonulnak az előre előkészített állásokba, és megtartják a május 15-én kezdődött trentinói offenzíva térnyerésének kétharmadát.***
26. A 80T visszatér a szolgálatba a javításról.
A Planka Fok előtt a *Slavija* segédcirkáló kikerüli a LE VERRIER (397 t) francia tengeralattjáró által kilőtt 4 torpedót, majd vízbombákkal elzavarja azt a konvoj közeléből. A tengeralattjáró ezután a 19-es torpedónaszádra lő ki torpedót, eredménytelenül.
A Remo Foktól 14 mérföldre délre egy ellenséges tengeralattjáró intéz sikertelen támadást a 13-as torpedónaszád ellen.
Durazzo kikötőjében a MAS 5 és a MAS 7 elsüllyeszti a *Sarajevo* tehergőzöst, melyet később kiemelnek.
A *Wien* gőzöst a hajócsavart ért sérülés után visszaadják a tulajdonosainak.

27. Kifut Polából Cattaro felé a *Teodo* és a 80T.
A személyzete elsüllyeszti a *Windermere* (2292 t) brit kereskedelmi hajót, miután egy tengeralattjáró a minorcai Port Mahontól dél-délkeletre 58 mérföldre elfogta.
Veszteség: 12 fő.

1916. JÚNIUS

28. A 91F torpedónaszád csatlakozik a flottához.
Az U5 kifut Cattaróból az Otrantói-szorosba.
A *Città di Bari* olasz kereskedelmi hajóval történt összeütközés után a Santa Maria di Leuca Fok előtt elsüllyed a SERPENTE (210 t) olasz torpedónaszád.
29. Az 56T, 77T és a 88F aknatelepítést hajt végre a Rodoni Fok előtt.
A 79T aknákat telepít Rovigno előtt.
Az U11 kifut Brioniból az olasz partok elé.
Az *Előre* vontató aknakeresést folytat a Cherso szigetén lévő Caisole előtt. Az egyik kiemelt akna felrobban és megöl három embert.
A *Sloboda* motoros naszádot áthelyezik valamelyik Repülő Állomásra.
Újra kibérlik az *Emmy* motoros naszádot.
30. Az 51T Polába érkezik javításra, mely július 15-ig tart.
Krétától 46 mérföldre délkeletre egy tengeralattjáró megtorpedózza a *Moeris* (3409 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót, veszteség 3 fő.

1916. JÚLIUS

- Az 52T torpedónaszádot Rogoznicába vezénylik szeptember végéig.
A 77T torpedónaszádot áthelyezik Polába.
01. A 80T Cattaróban.
Olaszországban nagyszámú MAS torpedónaszád építését rendelik meg.
- 01-02. A CSIKÓS támadó repülőgépeket biztosít, közben olasz rombolókkal csap össze.
02. Az U11 befut Cattaróba, ahonnan az albán partok előtti és az Otrantói-szorosban végrehajtandó bevetésekre indul.
03. Újra bérbe veszik a *Sirena* gőzöst.
- 03-04. A HELGOLAND, BALATON, TÁTRA, ORJEN, a 83F, 85F és a 87F harci bevetésen az Otrantói-szorosban.
04. A HELGOLAND, BALATON és a 85F harci bevetésen az Otrantói-szorosban.
A RÉKA tengeralattjáró keresést végez a Fiumei-öbölben.
A VELEBIT tengeralattjárót üldöz Asinello előtt.
A 67F és a 72F ellenséges tengeralattjáróra vadászik a Fiumei-öbölben.
A Fiumei-öbölben egy ellenséges tengeralattjáró megtámadja *San Mauro* segédcirkálót és a *Nazario* gőzöst. A gőzöst nem találja el, de egy fel nem robbanó torpedó leszakítja a segédcirkáló hajócsavarját.
Újra bérbe veszik az *F* vontatót.
05. A német U39 nyolc embert tesz ki lőszerrel a líbiai parton a lázadók támogatására.
Első gerilla akciók az osztrák-magyar hadsereg ellen Szerbiában és Montenegróban (melyek a háború végéig folytatódnak).
07. Egy Cattaro felé igyekvő osztrák-magyar tengeralattjáró az Otrantói-szorosban beleakad a drifterek hálóiba, de kiszabadul.
A *Nada* gőzöst kibérlik a Fiume és Albánia közötti katonai csapatszállításokra.

- Az U17 kifut Cattaróból őrtárra.
08. A NOVARA kifut harci bevetésre az Otrantói-szoros felé.
09. A NOVARA az otrantói tengerzárnál elsüllyeszti az *Astrum Spei* (82 t) és a *Clavis* (87 t), két másikat pedig (*Frigate Bird* és a *Ben Bui*) megrongál, valamint kilenc hadfoglyot ejt. Ezt követően a drifterek vonalát délebbre helyezik.

1916. JÚLIUS

09. Két olasz cirkáló és három romboló hiába próbálja meg elválni a NOVARA hazafelé vezető útját.
Nagyon erős tüzérségi tűz az Isonzó fronton.
10. A 75T négy ellenséges rombolóval harcol.
Az Otrantói-szorosban az U17 elsüllyeszti az IMPETUSO (672 t) olasz rombolót.
- 10-11. Újabb osztrák-magyar tengeralattjáró akad fenn ideiglenesen az otrantói tengerzáron.
11. A 92F ellenséges torpedónaszádokat üldöz Parenzo közelében.
12. A *Liburnia* gőzöst behívják, hogy Fiumében állomásozva kísérőhajóként szolgáljon.
13. ***Dezertálásért és hazaárulásért halálra ítélik és Trientben kivégzik Cesare Battisti olasz újságírórt és politikust.***
14. A Planka Fok előtt 65F és 66F torpedónaszádok elsüllyesztik a BALILLA (728 t) olasz tengeralattjárót. A 65F megrongálódott és szeptemberig Polában javítják.
Az algériai Jidjellitől 20 mérföldre egy tengeralattjáró elfogja az *Antigua* (2876 t) brit kereskedelmi hajót.
Újabb heves harcok a tiroli fronton.
15. Az 51T karbantartás után Polából Gjenovicba megy.
Az U16 kifut őrtárazásra.
A BASILISK tengeralattjáró-elhárító aknákat telepít Lissa előtti S. Giorgionál.
Megvásárolják a *Primula* motoros naszádot.
Cattaro előtt aknára fut és elsüllyed a H3 brit tengeralattjáró.
Az algériai Sigli Foktól 15 mérföldre egy tengeralattjáró elfogja a *Sylvie* brit kereskedelmi hajót.
16. A STREITER és az USKOKE aknákat telepít Lissa előtt.
Algirtól 65 mérföldre egy tengeralattjáró elfogja a Wilton Hall (3387 t) brit kereskedelmi hajót. Egy tengeralattjáró Algirtól 56 mérföldre magtorpedózza az *Euphorbia* (3837 t) felfegyverzett brit kereskedelmi hajót, veszteség 11 fő.
17. A 70F torpedónaszádot Curzolába vezénylik.
A 71F Sebenicoba érkezik tengeralattjáró elhárító, aknakereső és kísérő szolgálatra.
A *Hrvat* gőzös Fiumében elkezd a bauxitszállítást.
Algirtól 80 mérföldre egy tengeralattjáró elfogja a *Rosemoor* (4303 t) brit kereskedelmi hajót.
18. Egy tengeralattjáró Algirtól 90 mérföldre elfogja a *Llongwen* (4683 t) brit kereskedelmi hajót, veszteség 14 fő.
19. A RÉKA és a 93F tengeralattjárót keres Porer előtt.
20. Egy tengeralattjáró Algír előtt 75 és 68 mérföldre elfogja a *Grangemoor* (3198 t) és a *Karma* (3710 t) brit tehergőzösöket.
Az *Yzer* (3538 t) brit kereskedelmi hajót Algirtól 56 mérföldre megtorpedózza egy tengeralattjáró, veszteség 1 fő.
21. A HUSZÁR javításra Polába érkezik, augusztus 29-ig marad a dokkban.
A Hadsereg behívja hadiszolgálatra a *Mignon* motoros naszádot.

A *Wolff* (2443 t) brit kereskedelmi hajót elfogja egy tengeralattjáró Algírtól 75 mérföldre.

1916. JÚLIUS

22. A 69F aknakeresést hajt végre a Quarneróban.
A SALAMANDER, a 94F, 98M és a 99M aknát keres a Quarnerolóban.
Dulcigno és Meleda között a *Carola* gőzös összeütközik a Mátyás Király gőzössel és elsüllyed.
Az algériai Corbelin Foktól 12 és 10 mérföldre egy tengeralattjáró elfogja a brit *Knutsford* (3842 t) kereskedelmi, valamint az *Olive* (3678 t) felfegyverzett kereskedelmi hajót.
- 22-23. A CSIKÓS aknakeresést folytat a Quarnerolóban 27-ig.
23. Grado előtt a *Samurai* motoros naszád megsemmisül a saját csapatok tüzétől.
24. Az algériai Corbelin Foktól 63 mérföldre egy tengeralattjáró elfogja a *Badminton* (3847 t) brit kereskedelmi hajót.
26. A 92F futópróbákat végez a ködfejlesztő berendezéssel.
27. A NOVARA Durazzo elleni támadása félbemarad miután harcérintkezésbe kerül a PUGLIA (2538 t) olasz cirkálóval, valamint a BOUCLIER (692 t) francia rombolóval.
Osztrák-magyar hidroplánok bombatámadásokat hajtanak végre Bari és Otranto ellen.
A 65F javításra Polába érkezik.
Az U4 Brioniból Cattaróba indul.
30. Az U4 befut Cattaróba.
A német UB44 beleakad a *Quarry Knowe* brit drifter hálójába. A *Farrigil*, *Meg* és a *Bono* brit drifterek a helyszínre sietnek segíteni. Ledobnak két vízbombát és soha többé nem hallottak az UB44-ről.
- 30-31. A NOVARA harci bevetésen az olasz partok ellen a 83F és a 88F torpedónaszádokkal együtt.
31. A SATELLIT felszedi a quarnerolói Galiola Zátonyon megfeneklett GIACINTO PULLINO (345 t) olasz tengeralattjáró csónakját. A 4-es és 6-os torpedónaszád kimentti a személyzetet, és elfogja a szőkevény, osztrák állampolgárságú Nazario Saurót, aki révkalauzként szolgált az olasz tengeralattjárón. Később az osztrák-magyar hatóságok Polában felakasztják Saurót, mivel átszökött az olaszokhoz.
A tengeralattjárót leszabadítják, de a Polába vontatása közben elsüllyed. (A GIACINTO PULLINO-t az Olasz Haditengerészet 1931. Február 28-án kiemelte és szétbontotta.)
A TURUL újra szolgálatba áll.
Az *Izvor* gőzöst visszaadják a tulajdonosainak.

1916. AUGUSZTUS

01. A TURUL a polai javítása után és a másnapi Gjenovicba való indulása előtt tengeri futópróbákat végez.
A 69F bevontat Polába egy kényszerleszállást végzett ellenséges repülőgépet.
A WILDFANG és a WARASDINER kifut Cattaróból az olasz partok elleni

bevetésre.

Az U16 futópróbát hajt végre.

Az olaszok 24 db Caproni géppel bombázzák a fiumei Whitehead gyárat. Nagy tüzek és súlyos károk. A légitámadás során elsüllyed az *Előre* vontató, három halott hét sebesült. A vontatót augusztus 16-18. között kiemelik.

1916. AUGUSZTUS

02. A MAGNET segédkezik a GIACINTO PULLINO olasz tengeralattjáró kiemelésére tett kísérletben.
A Lussinba való visszaútnán a MAGNET-et megtorpedózza a SALPA (248 t) olasz tengeralattjáró. Úszóképes marad és Polába vontatják.
A TURUL befut Gjenovicba.
Az U4 sikertelen torpedótámadást hajt végre Cattaro előtt egy ellenséges hajókötelék ellen.
02. A WILDFANG és a WARASDINER tűzcsapást mér Molfetta stratégiai létesítményeire, majd visszaindul a bázisára. A biztosításukra kifut az ASPERN cirkáló, valamint a 80T és a 85F torpedónaszád. Felveszik a harcot az északról felbukkanó francia-olasz túlerővel (2 cirkáló, 6 romboló) és megfutamítják őket.
Tarantóban osztrák-magyar szabotőrök felrobbantják a LEONARDO DA VINCI (23 000 t) olasz csatahajót, mely felfordul. Veszteség: 248 halott. (A szabotőrök tevékenysége a mai napig nem bizonyított, és a legvalószínűbbnek látszó elmélet szerint a katasztrófát a korabeli instabil robbanóanyagok öngyulladására okozta.)
A *Bellaura* gőzös megfeneklik Rogoznica közelében, augusztus 11-én levontatják.
03. ***Ausztria-Magyarországon bevezetik a vasalapú aprópénzt.***
04. ***Az olaszok megkezdik a Hatodik Isonzói Csatát (mely augusztus 17-ig tart).***
A 78T ellenséges tengeralattjárókat keres a Fiumei-öbölben.
Az U4 kifut Cattaróból a Tarantói-öböl felé.
A DROMEDAR segítséget nyújt a CSEPEL rombolónak.
A *Mignon* motoros naszádot behívják hadiszolgálatra a Lussini Parancsnoksághoz.
05. Egy ellenséges tengeralattjáró Brindisi előtt sikertelen torpedótámadást hajt végre az U4 ellen.
06. A CSEPEL-t Bergudiba, a Danubius Hajógyárba vontatják, és augusztus 29-ig dokkol.
Az Olasz Haditengerészet elkezd a csapatok és utánpótlásuk szállítását a macedón frontra.
A montenegrói miniszterelnök egyesülést javasol Szerbiának, nem kap választ.
07. Egy ellenséges tengeralattjáró három torpedót lő ki az 50E torpedónaszádra, eredménytelenül, de a torpedónaszádnak sem sikerül eltalálni a torpedójával a tengeralattjárót.
A mallorcai Dragonera szigettől 34 mérföldre egy tengeralattjáró megtorpedózza a *Trident* (3129 t) és a *Newburn* (3554 t) brit kereskedelmi hajókat.
08. Az U4 befut Gjenovicba.
09. A velencei hajógyárban a felszíni őrhajóvá történő átalakítás alatt álló B10 (287 t) brit tengeralattjárót megsemmisíti egy osztrák-magyar légitámadás (nyolc repülőgép Triesztből Banfield vezetésével és tizenhárom Polából). ***(Az első tengeralattjáró, melyet a levegőből pusztítottak el.)***
A SALAMANDER a Farasina-csatorna aknazárán dolgozik, amikor egy akna felrobban, 6 fő meghal.

- A kiújult harcok után az olaszok végleg elfoglalják Görz városát.*
10. A 79T torpedónaszádot áthelyezik Cattaróba.
A 89F, 91F, 94F és a 98M a Velence elleni légitámadást biztosítja, közben olasz rombolókkal kerül harcérintkezésbe.
A 100M bevontatja Polába kényszerleszállást végző G3 hidroplánt.

1916. AUGUSZTUS

10. Az *Irawady* (238 t) brit trawler hajótörést szenved a Földközi-tenger keleti medencéjében, a Tigani szirteken.
A *Meloris* (86 t, ex-*Efeso* spanyol kereskedelmi hajó) olasz járőrhajó Valona előtt aknára fut és elsüllyed.
Újabb légitámadás a velencei hajógyárak ellen.
11. A 88F bevetésen az olasz partok előtt.
12. Az U4 torpedóval elsüllyeszti a Ponte Maria háromárbcos olasz vitorlást
13. Az U16 kifut Cattaróból az Otrantói-szoros felé.
14. Az U16 ellen sikertelen támadást hajt végre egy ellenséges tengeralattjáró.
A Földközi-tengeren egy tengeralattjáró elsüllyeszti a *Rememberance* (3600 t) hajót, mely a brit különleges szolgálathoz tartozott.
Tarantótól délre az U4 megtorpedozza a *Pantellaria* (ex-*Cuore di Gesu'* motoros sóner) olasz Q-hajót.
Az U10-nek egy gyakorló út során nekimegy egy vitorlás hajó, és elgörbíti a periszkópját.
15. A BALATON, 87F a Valona elleni légitámadást biztosítja.
A TÁTRA repülőgépeket biztosít, és vontába veszi a vízre szállt K457 hidroplánt.
16. A 87F a Valona elleni légitámadást biztosítja, és felszedi az L87 hidroplánt.
Az U4 sikertelen torpedótámadást hajt végre egy gőzhajó ellen.
Kiemelik az *Előre* vontatót.
Ausztriában megkezdődik a fémek lefoglalása a magán háztartásokból.
17. *Titkos szerződés Románia és a Szövetségesek között.*
Az olaszok három-négy mérföldnyi térryerés után befejezik a Hatodik Isonzói Csatát.
A német U38 az Alexandretta-öbölben elsüllyeszti a *Zaida* (8350 t) felfegyverzett brit gőzöst.
Légitámadás Velence ellen.
18. Az U4 befut Gjenovicba.
19. A cs. és kir. Haditengerészet részeként létrehozzák a cs. és kir. Tengerész Repülő Parancsnokságot.
Az u16 visszatér Cattaróba.
Durazzo kikötőjében aknára fut és elsüllyed a *Pozsony* gőzös. 31 halott, 139 főt kimentenek. Augusztus 20-án megkezdődnek a kiemelési munkák.
20. A 88F harci bevetésen az olasz partok ellen.
A német U35 a rekordot döntő 25 napos bevetés után visszatér Cattaróba (54 hajót süllyesztett el).
Megszakadnak az Ausztria-Magyarország és Montenegró közötti tárgyalások.
21. A 73F torpedónaszádot Polába vezénylik.
22. Az U5 Polába indul, ahol több mint nyolc hónapig tart az átépítése. A benzinmotorjait dízelmotorokra cserélik, kiegészítő merülőtartályokat kap, lecserélik egy 7,5 cm-es 30 kaliberhosszúságú gyorstüzelőre a régi ágyúját, új antennákat kap.
23. A SCHARFSCHÜTZE gyakorlatozás során Verudánál megfeneklik, és súlyosan

megsérül. Négy vontató, valamint a 7-es és a 24-es torpedónaszád leszabadítja és Polába vontatja.

Bari előtt egy ellenséges romboló öt vízibombát szór az U11-re.

A *Scirocco* motoros naszádot visszaadják a tulajdonosainak.

24. A *Linguetta* Foktól nyugatra egy ellenséges tengeralattjáró sikertelen torpedótámadást hajt végre az U11 ellen.

1916. AUGUSZTUS

25. A 85F Durazzóból Cattaróba viszi az L81 hidroplánt.

Egy ellenséges repülőgép bombákat dob az U11-re.

26. Az USKOKE Polába érkezik.

Az L132 osztrák-magyar repülő elsüllyeszti az otrantói tengerzárnál szolgáló *Rosie* (84 t) brit driftert.

Az U5 Polába érkezik javításra.

Az ULAN-t áthelyezik Sebenicoba őrzőszolgálatra és konvojszolgálatra.

27. **ROMÁNIA HADAT ÜZEN AUSZTRIA-MAGYARORSZÁGNAK,**

A román csapatok megrohanják Erdélyt.

Az 50E tűzpárbajt vív egy ellenséges torpedónaszáddal a Quarneróban.

Lefoglalják a budapesti Danubius Hajógyárban épült két román vontatót, azután szétszerelik és vasúton Fiumébe szállítják, ahol *T162* és *T163* jelzéssel állnak szolgálatba.

Az *Africa* gőzös zátonyra fut Durazzo előtt.

28. **NÉMETORSZÁG HADAT ÜZEN ROMÁNIAÉNAK.**

OLASZORSZÁG HADAT ÜZEN NÉMETORSZÁGNAK.

Az ULAN-t felderítő és kísérő szolgálatra áthelyezik Polából Sebenicoba a 2. Torpedó Flottillához.

Kifut a SANKT GEORG, KAISER KARL VI, páncélos cirkáló, a WILDFANG és a TURUL romboló, a 83F, 85F, 87F, 88F torpedónaszád, illetve a NOVARA, HELGOLAND könnyűcirkáló, és BALATON romboló, hogy az olasz partok előtt felvonulva a lesben álló tengeralattjárók (U4, U11, U15, U16, U17) elé csalja az ellenséget.

29. ***A magyar-román fronton megkezdődnek a harcok.***

Az osztrák-magyar kötelék a Gargano Fok előtt várakozik, de az ellenség nem mutatkozik, majd a hajóraj hazatér.

Polában újra szolgálatba áll a HUSZÁR.

A CSEPEL visszatér a szolgálatba Bergudiban.

Az 57T és 58T felderítésen Pelagosa előtt.

Az AUDACE (750 t) olasz romboló a Jóni-tengeren a Colonna Fok előtt összeütközik az általa kísért *Brasile* gőzössel, és elsüllyed.

30. **TÖRÖK HADÜZENET ROMÁNIAÉNAK.**

A HUSZÁR Cattaróba érkezik.

A 82F torpedónaszád csatlakozik a flottához.

A Hadseregtől megvásárolják a *Mignon* motoros naszádot és Lussinba vezénylik.

31. Az algériai Shersheltől 60 mérföldre egy tengeralattjáró elfogja a *Duart* (3108 t) brit kereskedelmi hajót.

1916. SZEPTEMBER

Újra bérbe veszik az *Elektra* gőzöst.

- Az 58T torpedónaszádot Polában javítják.
 A 63T torpedónaszádot áthelyezik Sebenicoba.
01. **BULGÁRIA HADAT ÜZEN ROMÁNIÁNAK.**
 A 74T Polába érkezik.
 A Szövetséges flotta elfogja a Görögországban internált 13 osztrák-magyar és német kereskedelmi hajót.

1916. SZEPTEMBER

01. A mallorcai Dragonera szigettől 27 mérföldre észak-nyugatra egy tengeralattjáró elfogja a *Baron Yarborough* (1784 t) brit kereskedelmi hajót.
 Egy tengeralattjáró Algériától 18 mérföldre elsüllyeszti a *Swift Wings* (4465 t) brit felfegyverzett szénszállítót. Veszteség 2 fő.
Ausztria-Magyarországon bevezetik a heti egy húsmentes napot.
02. A CSEPEL tengeri futópróbákat hajt végre.
 Visszaadják a tulajdonosainak a *Bellauro* gőzöst.
 Az algériai Philippeville-től 20 mérföldre északkeletre egy tengeralattjáró elfogja a *Strahallan* (4404 t) brit kereskedelmi hajót. A parancsnokát foglyul ejtik.
03. ***Mackensen Duna Hadserege behatol Dobrudzsába.***
 Az U16 dokkba áll Cattaróban.
04. A 94F Fiumébe érkezik, ahol szeptember 20-ig kazánjavítást hajtanak rajta végre.
 A 98M, 99M, 100M torpedónaszádokat áthelyezik Cattaróba.
 Gozotól 30 mérföldre nyugatra egy tengeralattjáró elfogja a *Laristan* (3675 t) brit kereskedelmi hajót. A parancsnokát foglyul ejtik.
 Az U16 javításba kezd Cattaróban.
06. A *Manzanita* (93 t) brit drifter hajótörést szenved az adriai Ugenti Szirteken.
07. A 76T befut Polába.
 A 65F torpedónaszádot kidokkolják. A javítás után Sebenicoba vezénylik tengeralattjáró elhárító, aknakereső és kísérő szolgálatra.
 Az *Achaia* (2733 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajó aknára fut az oráni kikötő bejáratában.
09. A 92F torpedónaszádot Cattaróba vezénylik.
 Az U4 Santa Maria di Leuca mellett sikertelen torpedótámadást hajt végre egy tehergőzös ellen.
10. Haus tengernagy és a Polában állomásozó német tengeralattjárók főparancsnoka, Kophamel megegyeznek, hogy zsákmányjogi törvényességi okokból visszamenőleges hatállyal szétválasztják a német tengeralattjáró flottát a két hadilobogó között.
 Tarantóban tűz pusztítja el az ML149 (37 t) brit motoros bárkát.
12. ***Macedóniában megkezdődik a szövetségesek offenzívája.***
 A 64F Polába érkezik javításra.
13. Légítámadás Cervignano ellen.
 22 db olasz repülő bombázza Triesztet.
 A Laghi Fok előtt egy brit tengeralattjáró torpedójával elhibázza az U4-et.
14. ***Az olaszok megkezdik a Hetedik Isonzói Csatát (mely szeptember 17-ig tart).***
 Az U4 az olaszországi Rizzuto Foktól 17 mérföldre, délnyugatra torpedóval elsüllyeszti az *Inverbervie* (4309 t) brit szénszállítót, hat fő veszteség, majd lövegtűzzel megrongálja az *Italia* (3498 t) olasz gőzhajót.
 Fano mellett egy romboló vízbombákkal támadja az U17-et.
15. Cattarótól 10 mérföldre az L132 és az L135 osztrák-magyar hidroplánok felfedezik és elsüllyeszti a víz alatt haladó FOUCAULT (396 t) francia tengeralattjárót, majd a vízre szállva kimentik a tengeralattjáró személyzetét. A

mentésben az időközben odaérkező 100M segédkezik.

Ez az első tengeralattjáró, amelyet a tengeren repülőgépek süllyesztettek el.

16. A Linguetta Foktól nyugatra az U17 sikertelen támadást hajt végre egy gőzhajó ellen, mely tüzet nyit a tengeralattjáróra, egy romboló pedig vízbombákat szór rá.
17. ***Véget ér a Hetedik Isonzói Csata.***
Behívják a *Nautilus IV* motoros naszádot és a KAISER MAX-hoz vezénylik.

1916. SZEPTEMBER

17. Máltától kelet-délkeletre 51 mérföldre egy tengeralattjáró megtorpedózza a Lord Tredegar (3856 t) brit kereskedelmi gőzöst, négy fő veszteség.
18. Behívják a *Labud* motoros naszádot és a Cattaróban állomásozó ZARA mellé osztják be szolgálatra.
19. A 95F torpedónaszád csatlakozik a flottához.
A *Sarajevo* gőzös befut Polába.
20. A 69F torpedónaszádot áthelyezik Cattaróba.
21. A 19-es torpedónaszád Sebenicoba érkezik.
A német császár ellenzi az olasz városok elleni légitámadásokat, így a Német Haditengerészet nem ad át Ausztriának két Zeppelin léghajót, bár úgyszemint volt meg rá a megfelelően kiképzett személyzet.
23. A CSEPEL tengeri futópróbákat hajt végre.
A 77T, 78T és a 82F aknákat telepít a Po deltában.
24. A 74T aknatelepítést hajt végre a Po deltában.
25. A 80T befut Polába.
A 94F torpedónaszádot áthelyezik Gjenovicba.
26. A WILDFANG és a HUSZÁR sikertelenül kutat ellenséges csapatszállító hajók után Valona és Brindisi között.
A TURUL és a WARASDINER harci bevetésen Valona ellen.
Rogoznica kikötőjében egy kiemelt akna a hatástalanítás közben felrobban és az 52T és a 66F torpedónaszádok három-három embere meghal.
Málta nyugati partjai előtt felrobban és elsüllyed a *Stirling Castle* (271 t) brit lapátkerekes segédőrhajó.
Barcelonától dél-délkeletre 50 mérföldre egy tengeralattjáró elfogja a *Strathe* (2623 t) brit kereskedelmi hajót.
A San Sebastian Fok és Mallorca között a *Dunrobin* (3617 t) brit kereskedelmi hajó visszaveri a német U35 támadását.
28. Barcelonától keletre 53 mérföldre egy tengeralattjáró elfogja a *Newby* (2168 t) brit kereskedelmi hajót, majd Barcelonától 76 mérföldre kelet-délkeletre a tengeralattjáró elfogja a *Boddam* (3218 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót, a parancsnokát foglyul ejti.

1916. OKTÓBER

- A RÉKA befut egy november 15-ig tartó javításra Polába.
A TÁTRA konvojszolgálaton novemberig.
A 64F Cattaróba megy.
01. Az ORJEN javítás alatt Polában október 22-ig.
Az 51T-t áthelyezik Gjenovicból Polába, és a Quarnerolóban őrzékezik.
Ettől a naptól kezdve a német tengeralattjárók az U35, U38 és az U39 kivételével már nem viselik az osztrák-magyar hadilobogót, de az újonnan érkezetteknek még

mindig osztrák-magyar számozást osztanak ki, mivel az eredeti német számaik néha megegyeztek az osztrák-magyar személyzetű tengeralattjárók számaival. Összeütközik a *Slavija* és a *Vodice* gőzös.

1916. OKTÓBER

02. Az 58T Sebenicoba érkezik.
Három olasz romboló megtámadja a benzint és lőszer szállító 68F torpedónaszádot, melynek sikerül találat nélkül elmenekülnie.
A német U35 Algír előtt megtorpedozza a RIGEL (1250 t) francia szlúpot.
04. Az 53T és az 56T Polába megy, hogy a Quarneróban őrzési szolgálatot lásson el.
A Matapan Fok előtt a német U35 elsüllyeszti a francia és szerb csapatokat szállító francia *Gallia* (1913 t) csapatszállítót. A fedélzetén lévő 2000 főből 600 fő veszteség.
A német UB47 Máltától délkeletre 195 mérföldre elsüllyeszti a *Franconia* (18 150 t) üres brit csapatszállítót, 12 fő veszteség.
- 04-05. A 87F, 99M és a 100M harci bevetésen az Otrantói-szorosban, valamint az olasz partok ellen.
07. A CSEPEL-re beépítik a ködfejlesztő berendezést.
A 85F befut Polába.
A *Tirol* gőzös visszatér a szolgálatba, mint kórházhajó.
08. ***Olaszország megkezdi a Nyolcadik Isonzói Csatát (mely október 12-ig tart).***
A Durazzo felé tartó 68F torpedónaszádot három olasz romboló veszi tűz alá.
A 93F Polába érkezik.
09. A DINARA a 81 T és 89F torpedónaszádokkal Parenzoba megy Polából.
Útközben megtalálják, és vontába veszik az L124 hidroplánt.
A STREITER Polába hajózik.
Az U16 bevetésre indul az albán vizekre.
10. A DINARA befut Polába.
Befejezik a RÉKA javítását.
Az *Anna Maria* motoros naszádot behívják Gjenovicba a Haditengerészeti Tervező Szolgálathoz.
11. ***A Szövetségesek az ultimátumot követően erőszakkal lefegyverzik a görög flottát.***
Az U16 a pörgettyűs tájoló cseréjére, pár órára visszatér Gjenovicba.
Máltától 60 mérföldre nyugatra egy tengeralattjáró elsüllyeszti a *Crosshill* (5002 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót.
12. ***Véget ér a Nyolcadik Isonzói Csata. Az olaszok 24 000 főnyi veszteség árán két mérföldet nyomultak előre, de 8200 fő hadfoglyot ejtettek.***
Penedától 12 mérföldre nyugatra ellenséges hidroplánok támadják meg a 77T torpedónaszádot.
A 98M javításra befut Polába.
- 12-13. A 93F próbautakat hajt végre a ködfejlesztő berendezéssel.
13. ***A román csapatok legnagyobb részét kiverik Erdélyből.***
A 76T Cattaróba érkezik.
Az U4 torpedóval elsüllyeszti a *Margaretha* olasz gőzöst.
A Quarneróban egy ellenséges tengeralattjáró sikertelen torpedótámadást hajt végre a *Pluto* vontató ellen.

- Behívják a *Puntisella* motoros naszádot, hogy az ADRIA mellett teljesítsen készenléti szolgálatot.
15. Az U11 dokkba áll javítás céljából 17-ig.
16. A VELEBIT Cattaróba indul.
A 78T befut Polába.
A 86F torpedónaszádot áthelyezik Gjenovicba.

1916. OKTÓBER

17. Az U16 az albán partok előtt torpedóval elsüllyeszti a konvojt kísérő NEMBO (330 t) olasz rombolót, de az egy vízibombával elsüllyeszti az U16-ot. A NEMBO vesztesége: 40 halott, az U16-é 2 halott. A többiek olasz hadifogságba kerültek.
Francia és brit csapatok elfoglalják Athént.
18. A 84F torpedónaszád csatlakozik a flottához.
19. Az USKOKE kazánjavítást hajt végre november 7-ig.
A WARASDINER Polába megy.
A DINARA hazavisz egy repülőgépet.
A Központi Hatalmak csapatai Csernavodánál átkelnek a Dunán és behatolnak Romániába.
20. Leállítják a kísérleti siklócsónak munkálatait.
Behívják a *Graf Wurmbrand* gőzöst, hogy mint *Spitalschiff IV* teljesítsen ingajáratot Durazzo és Cattaro között.
21. Kibérlik a *Nad* gőzöst a Metkovicsban teljesítendő szolgálatra.
22. ***A Központi Hatalmak elfoglalják Konstanzt.***
A VELEBIT harci bevetésen az Otrantói-szorosban, egy drifter elsüllyed, egy ellenséges romboló kigyullad.
Az ORJEN visszatér a szolgálatba.
22. Egy tengeralattjáró az algériai Tenez Foktól 11 mérföldre nyugatra elsüllyeszti a *Cluden* (3166 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót, négy fő veszteség, majd 6 mérfölddel távolabb elfogja a *W. Harkess* (1185 t) brit kereskedelmi hajót.
23. A SCHARFSCHÜTZE, a 89F és a 91F Cattaróba kíséri a *Teodót*.
24. Az ORJEN Gjenovicba érkezik.
Az 59T visszatér Sebenicoba a polai nagyjavításról.
A 19. Hadtest bérbe veszi a *Quarnero* gőzöst.
26. Az U15 Merlera előtt elsüllyeszti az olasz *Polcevera* lőszerszállító gőzöst.
A SCHARFSCHÜTZE Cattaróba indul.
Az 54T egy konvojjal Polába hajózik.
A 91F megérkezik Gjenovicba.
A *Metkovich* kórházhajó befut Kumborba.
27. A 84F torpedónaszád Cattaróba indul.
29. A 89F megérkezik Gjenovicba.
A 93F gépjavításra befut Polába.
Az Égei-tengeren egy tengeralattjáró megtorpedózza az *Angeliki* önkéntes görög csapatszallítót.
30. A CSEPEL Cattaróba indul.
Olaszország újabb drifterekkel és repülőgépekkel erősíti meg az otrantói tengerzárát.
Visszavonják a megmaradt brit B osztályú tengeralattjárókat Velencéből.
31. A STREITER dokkba áll kazáncsere céljából.
A CSEPEL Cattaróba indul.
A TÁTRA befut Polába, ahol december 30-ig javítják a gépeit és kicserélik két

kazánját.

Banfield légi győzelmet arat az A3 vadászpülővel.

Strombolitól 10 mérföldre délkeletre egy tengeralattjáró elsüllyeszti a *Glenlogan* (5838 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót.

1916. NOVEMBER

- A 65F Curzolába érkezik.
A 60T torpedónaszád Polában javításon.
A 72F torpedónaszádot Cattaróba vezénylik.
01. ***Az olaszok megkezdik a Kilencedik Isonzói Csatát (mely november 4-ig tart).***
Elkezdene beérkezni Velencébe a brit H-osztályú tengeralattjárók.
- 01-02. Olasz torpedónaszádok és a MAS 20 támadást intéz a Pola előtti Fasana horgonyzóhely ellen. Sikertelen torpedótámadás a MARS ellen. A 9PN (120 t) olasz torpedónaszád torpedót lő ki eredménytelenül a polai kikötő zárrendszerére.
02. A 76T torpedónaszádot Polába vezénylik.
Az *Adria* motoros naszádot behívják a fiumei Légi Bázison teljesítendő szolgálatra.
A BALATON és a CSEPEL a Gargano elleni légitámadást biztosítja.
Gibraltár és Málta között a német U21 sikertelen támadást hajt végre a brit Q-hajó, a *Saros* (3683 t, valódi neve: *Bradford City*) ellen.
03. A Cattarói-öbölben történő folyékony üzemanyag szállításra bérbe veszik a *Vitéz* gőzöst.
A *Statesman* (6153 t) brit kereskedelmi hajót Máltától 200 mérföldre keletre elsüllyeszti egy tengeralattjáró, veszteség hat fő.
04. ***Súlyos olasz veszteségekkel véget ér a Kilencedik Isonzói Csata, sok osztrák-magyar hadfoglyot ejtenek.***
A 83F és a 87F torpedónaszádot áthelyezik Polába.
A 88F ágyúval lövi San Elpidonál az arzenált.
A 95F befut Gjenovicba.
Olasz őrhajók támadják Durazzót, elsüllyesztenek egy osztrák-magyar gőzöst, de a MAS7 elpusztul, miután összeütközött a 36PN torpedónaszáddal.
Máltától 200 mérföldre keletre egy tengeralattjáró elsüllyeszti a *Clan Leslie* (3937 t) és a *Huntsville* (5398 t) felfegyverzett kereskedelmi hajókat. Veszteség három, illetve hét fő.
05. ***NÉMETORSZÁG ÉS AUSZTRIA-MAGYARORSZÁG BEJELENTIK A FÜGGETLEN LENGYEL ÁLLAM MEGALKULÁSÁT.***
A 82F torpedónaszádot áthelyezik Cattaróba.
A 87F torpedónaszádot áthelyezik Polába.
06. A DINARA főgép- és kazánjavítás céljából Polában tartózkodik november 24-ig.
A német UB43 a Matapan Foktól nyugat-délnyugatra 112 mérföldre megtorpedozza és elsüllyeszti az *Arabia* (7933 t) felfegyverzett brit vonaljáratot járó kereskedelmi hajót.
07. Az USKOKE visszatér a szolgálatba, és aknakeresési feladatokat lát el a november hátralévő részében és decemberben az isztriai partok előtt.
A RÉKA Triesztből Polába kíséri az *Innsbruck* gőzöst.
Wilsont kis többséggel megválasztják az USA elnökének.
08. A BALATON Polába indul.
09. A BALATON megsérül egy bonyolult manőver során.

10. A 96F torpedónaszád csatlakozik a flottához.
12. A Poklip világítótorny közelében a *Monfalcone* segédcirkáló ellen egy tengeralattjáró hat torpedót lő ki, de az mind a hatot kikerüli.
Máltától 205 mérföldre kelet-délkeletre egy tengeralattjáró elsüllyeszti a *Kapunda* (3383 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót.

1916. NOVEMBER

13. A PANDÚR tengeralattjárókat keres a Quarnerolóban.
A német UC15 kifut Konstantinápolyból, és nyom nélkül eltűnik.
14. A CSIKÓS tengeralattjárókat keres a Quarnerolóban.
Az égei-tengeri Zea Csatornában a német U73 által telepített akna elsüllyeszti a *Burdigla* (12 000 t) vonaljáraton közlekedő felfegyverzett francia kereskedelmi hajót.
15. A RÉKA visszatér a szolgálatba.
A SZIGETVÁR és a 60T Triesztbe megy aknakereső és konvojkísérési szolgálatra.
17. A 68F befut Polába.
A WARASDINER aknát keres Pola és Salvore között.
19. A *Tátra* gőzöst lefoglalják felfegyverzett kísérőhajónak.
20. A 90F torpedónaszádot áthelyezik Gjenovicba.
21. **MEGHAL I. FERENC JÓZSEF CSÁSZÁR (86 ÉVESEN), UTÓDJA KÁROLY (29 ÉVES).**
Az osztrák-magyar csapatok elfoglalják Krajovát.
Az égei-tengeri Zea Csatornában a német U73 által telepített akna elsüllyeszti a *Britannic* (48 158 t, a *Titanic* testvérhajója) brit kórházhajót, a veszteség 21 fő.
(Ez volt a háború során elsüllyesztett legnagyobb hajó.)
22. A HUSZÁR elindul a polai állomáshely felé.
A Quarneróban a *Monfalcone* gőzös sikeresen kikerüli az egy francia tengeralattjáró által kilőtt hat db torpedót.
- 22-23. Az égei-tengeri Zea Csatornában a német U73 által telepített akna elsüllyeszti a *Braemar Castle* (6318 t) brit kórházhajót.
23. **A SZALONIKIBEN MEGALAKULT IDEIGLENES GÖRÖG KORMÁNY HADAT ÜZEN NÉMETORSZÁGNAK ÉS BULGÁRIÁNAK.**
A Mackensen vezette német hadsereg Szisztov közelében átkel a Dunán és Bukarest felé nyomul előre.
24. A RÉKA Sebenicoból Cattaróba indul. A DINARA újra szolgálatba áll.
Az osztrák-magyar csapatok elfoglalják Orsovát és Turnu-Severint.
25. A DINARA tengeri futópróbákat végez.
Cattaróban a *Senj* gőzös összeütközik az U11 tengeralattjáróval, melyet ideiglenesen megjavítanak, hogy Polába mehessen.
A Castelnouvóban teljesítendő szolgálatra újra bérbe veszik a *Nibbio* gőzöst.
26. Az olaszországi Santa Maria di Leuca Fok közelében aknára fut és elsüllyed a *Michaelmas Daisy* (99 t) brit drifter.
27. A DINARA Sebenicoba kíséri a *Dampfer XIV*-et, a *Cyklop*ot pedig Cattaróba, ahová november 29-én érkezik meg.
A 84F Cattaróba indul.
Alexandriától észak-északnyugatra egy tengeralattjáró elsüllyeszti a *Reapwell* (3417 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót.
28. A 66F Polába érkezik nagyjavításra.

A 82F, 86F, 89F 90F és a 91F harci bevetésen az otrantói tengerzár ellen (a 89F nekimegy a 82F-nek).

A WARASDINER aknakeresést folytat Pola előtt.

Az U4 kifut bevetésre a Tarantói-öböl felé, de a legénység rosszulléte miatt másnap visszafordul.

1916. NOVEMBER

28. Alexandriától 144 és 120 mérföldre nyugat-északnyugatra egy tengeralattjáró elsüllyeszti a *King Malcolm* (4351 t) és a *Moresby* (1763 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajókat.
29. A 89F javításra Polába megy.
A krétai Suda-öbölben a *Minnewaska* (14 317 t) brit csapatszállító ráfut az UC23 által telepített aknára.
A *Luciston* brit felfegyverzett kereskedelmi hajó aknára fut a máltai Dellamara Foktól 4 mérföldre keletre.
A román csapatok mindenhol visszavonulnak.
30. Az U11 Polába indul a *Gigant* vontájában.

1916. DECEMBER

01. A 14-es torpedónaszád Polába érkezik a december 30-ig tartó nagyjavításra.
A WARASDINER Polában tartózkodik javításon 1917. január 14-ig.
A TÁTRA december 31-ig Polában gépjavításon és kazáncserén esik át.
Az osztrák-magyar repülők Vincenzát bombázzák.
Máltától 100 mérföldre kelet-délkeletre egy tengeralattjáró megtorpedózza a *Burcombe* (3516 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót, veszteség nyolc fő.
02. ***A görög királyhű csapatok ellenállását követően a Szövetségesek blokádöt és embargót hirdetnek minden görög hajó ellen.***
Megrendelnek hat db 500 tonnás tengeralattjárót (U101 – U106). Szolgálatba állásuk 1918 decemberétől 1919 júniusáig, de egy sem készült el a háború vége előtt.
Alexandriától 120 mérföldre észak-északnyugatra egy tengeralattjáró megtorpedózza az *Istrar* (4582 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót, veszteség egy fő.
03. A Genovai-öbölben egy tengeralattjáró elsüllyeszti a *Perugia* (4348 t) gőzöst, a brit különleges szolgálat hajóját.
Az U11 Polába érkezik javításra.
04. Visszaadják a tulajdonosainak az *Elektra* gőzöst.
Máltától dél-délkeletre 125 mérföldre a német U65 megtorpedózza a *Caledonia* (9223 t) felfegyverzett brit kereskedelmi hajót, veszteség egy fő.
Az Égei-tengerről az olasz hadsereg támogatására Velencébe érkezik az *Earl of Peterborough* (5900 t) brit monitor.
06. ***A Központi Hatalmak elfoglalják Bukarestet.***
A német U39 Alexandriától északnyugatra elsüllyeszti az *L G Goulandris* görög gőzöst, melynek parancsnoka az U39 parancsnokától, Forstmanntól egy igazoló bizonyítványt kap!
09. A 97F torpedónaszád csatlakozik a flottához. ***Ez az utolsó szolgálatba álló osztrák-magyar harcoló hajó.***

Megrendelnek kilenc motoros torpedónaszádot (*Mb 107* –osztály), de csak három készül el.

10. ***Romániában megszűnnek az ellenségeskedések.***
11. Valona előtt a német UC14 által lerakott aknamező két aknáján elsüllyed a REGINA MARGHERITA (13 400 t) olasz páncélos cirkáló. Veszteség 674 fő. Olaszország csak 1917. január 20-án ismeri el az eseményt.

1916. DECEMBER

12. ***A német békejegyzék azt jelzi a Szövetségesek számára, hogy hajlandók egy semleges országban tárgyalni.***
Az ORJEN befut Castelnuovóba.
Az 57T torpedónaszád megérkezik Polába.
A *St. Ursula* (5011 t) brit felfegyverzett gőzöst Máltától 45 mérföldre dél-délkeletre megtorpedózza egy tengeralattjáró, veszteség négy fő.
- 12-13. ***A tiroli fronton legalább 6000 osztrák-magyar katona pusztul el a lavinákban.***
13. A RÉKA Porto Roseból Curzolába kíséri az U60 (német UC20) tengeralattjárót. A 92F javítás céljából Polába megy.
Máltától délkelet-keletre 220 mérföldre egy tengeralattjáró megtorpedózza a *Bretwalda* (4037 t) felfegyverzett brit kereskedelmi hajót.
14. Máltától dél-délkeletre 196 és 210 mérföldre egy tengeralattjáró megtorpedózza a *Westminster* (4037 t, veszteség 15 fő) és a *Russian* (8825 t, veszteség 28 fő) felfegyverzett brit kereskedelmi hajókat.
15. A CSIKÓS az U60-nal Polába érkezik.
Károly császár és II. Vilmos császár Polába látogat, és különös érdeklődést mutatnak a tengeralattjárós létesítmények iránt.
16. A BLITZ Polába megy őrzőszolgálatra.
A *San Mauro* gőzös sikeresen kikerüli a rá kilőtt három torpedót.
Behívják a *Cetina* gőzöst felfegyverzett kísérőhajó szolgálatra.
17. A 68F Polába megy.
Veglia közelében egy ellenséges tengeralattjáró háromszor indít torpedót sikertelenül a *San Mauro* gőzös ellen.
A brit drifterek helytelenül azt állítják, hogy az otrantói tengerzárnál megsemmisítették az U20-at.
18. A TURUL aknakeresést folytat.
19. Az 57T befut Polába.
20. Behívják hadiszolgálatra a *Dora* motoros naszádot először a polai kikötőbe, majd a Brioni szigeteken lévő Tengeralattjáró Iskolához.
Máltától észak-északnyugatra egy tengeralattjáró megtorpedózza az *Itonus* (5340 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót, veszteség öt fő.
21. A 68F könnyebben megsérül egy légitámadásban.
A NOVARA karbantartásra Polába megy.
Port Saidtól 94 mérföldre északnyugatra egy tengeralattjáró elsüllyeszti a *Murex* (3564 t) brit felfegyverzett olajszállítót, veszteség egy fő.
22. Ellenséges repülőgépek bombázzák az 57 T torpedónaszádot, 6 sebesült.
Az Otrantói-szoros zárrendszere elleni bevetésre a következő rombolók futnak ki Cattaróból: SCHARFSCHÜTZE, DINARA, RÉKA, VELEBIT.
A rombolók 21.30-kor tüzet nyitnak a záróhálókat vontató gőzösökre, és kettőt elsüllyesztenek. 21.40-kor éjszakai ütközet kezdődik az odaérkező hat francia rombolóval (PROTET, COMMANDANT BORY, DEHORTER, BOUTEFEU,

CASQUE, COMMANDANT RIVIÈRE). A RIVIÈRE egy kapott találat után kigyullad, a CASQUE a segítségére siet. A két kötelék egymásra kilőtt torpedói nem találnak célba. A franciák segítségére siető olasz-brit kötelék egyik tagja a GIUSEPPE CESARE ABBA (770 t) olasz romboló 31 csomó sebességgel nekirohant a francia CASQUE (720 t) rombolónak, majd a BOUTEFEU (720 t) francia rombolónak. A CASQUE-t a BORY veszi vontába.

1916. DECEMBER

22. A DINARA felépítményét két találat éri. A bevetés elérte a célját, mivel a két német tengeralattjáró, az U58 és az U38 (mely ki tudott szabadulni a záróhálóból) sértetlenül befutott az Adriára. A brit *Gowan Lea* drifter súlyosan megsérült, az *Our Allies* driftert pedig támadás érte. **(Ez volt az Adrián az első nagyobb méretű éjszakai összecsapás.)**
23. A német U52 a felszínen akadálytalanul átkel az Otrantói-szoroson. Az U4 bevetésre indul Cattaróból a Tarantói-öbölbe. Alexandriától 5 mérföldre észak-északnyugatra egy tengeralattjáró megtorpedozza a *Thistleban* (4117 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót.
24. A NOVARA befut Polába.
25. Az U4 sikertelen torpedótámadást hajt végre két romboló ellen a Tarantói-öbölben.
26. Megérkezik Kielből Cattaróba a német UC35. Az USKOKE aknát keres a Puntadura útvonalon. ***Wilson elnök jegyzékére válaszul a Központi Hatalmak egy semleges országban tartandó békekonferenciára tesznek javaslatot.***
27. A PANDÚR Cattaróból Polába vontatja az U16-ot (lebontásra??). Az Égei-tengeren, Caerótól 30 mérföldre keletre az egy rombolóból és két trawlerből álló kíséret ellenére a német UB47 elsüllyeszti a GAULOIS (11 260 t) francia csatahajót, veszteség négy fő.
28. Máltától 48 mérföldre délkeletre egy tengeralattjáró megtorpedozza az *Oronsay* (3761 t) brit felfegyverzett kereskedelmi hajót.
30. ***A Szövetségesek visszautasítják a Központi Hatalmak békeajánlatát.*** A DINARA Polába megy egy 1917. február 25-ig tartó javításra. A 14-es torpedónaszád a javítást követően Polából Sebenicoba megy. Az U4 visszatér Gjenovicba. A Zara Csatornában a *Marianne* gőzös összeütközik az *Airone* helyi járatú gőzössel, mely utóbbi elsüllyed.
31. Az USKOKE és a 68T Cattaróba indul. A TÁTRA újra szolgálatba áll. Az U11 Brioniból kifut az olasz partok előtti cirkálásra, hogy azután Cattaróba menjen. Eddig a napig 23 db német tengeralattjáró állomásozik az Adrián. **A háborúban idáig Ausztria-Magyarország közel ötmillió embert mozgósított, mely létszámból nyolcszázezer elesett, egymillió pedig súlyosan megsebesült vagy megbetegedett.**

